

NAŠA LUČ

november 2000, letnik 49, številka 9

mesečnik za Slovence na tujem

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih
duhovnikov, diakonov in pastoralnih
sodelavcev v Evropi za verska,
kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95

Glavni urednik:

Janez Pucelj, München, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 01/438-30-50

faks: 01/438-30-55

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 01/313 241

E-mail: ljubo.bek@siol.net

E-mail: janez.pucelj@t-online.de

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	3.000 SIT
Avstrija	240 ATS
Anglija	13 GBP
Belgija	720 BEC
Francija	120 FRF
Italija	34.000 ITL
Nizozemska	40 NLG
Nemčija	35 DEM
Švica	29 CHF
Švedska	150 SEK
Avstralija	28 AUD
Kanada	25 CAD
ZDA	22 USD
Evropa	18 Eur

V ceno izvoda je vračunan 8 % DDV.

Revija izhaja tudi s finančno pomočjo Urada
za Slovence po svetu pri MZZ.

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali
pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun:
50101 - 601 - 271482, DRUŽINA, d.o.o.,
s pripisom za Našo luč,
devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d.,
50100-620-133 900-27620-118911/5.
Nove naročnike sprejemajo poverjeniki
in uprava.

Oblikovanje in grafična priprava:

TRAJANUS, d.o.o., Kranj

Tisk: Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

Prva str. ovitka: P. Pokorn: Hlevni vrh

Druga str. ovitka: P. Pokorn: Koruza

Tretja str. ovitka: P. Pokorn: Lastovice

Četrta str. ovitka: P. Pokorn: Jesenske dobrote

"Naš glas šteje"

Mesec oktober je bil tako doma kot po
svetu zaznamovan z volitvami. Priče smo
bili dogodkom, ki so se odvijali na skoraj
podoben način kot pred zadnjimi volitva-
mi v domovini. Mediji so se na ves glas
trudili, da bi čimbolj onemogočali kandi-
date pomladnih strank. To se je kazalo na
več načinov:

- na predstavitev jim največkrat postavljali nemogoča vprašanja, tako
da niso mogli predstaviti svojih programov;

- vseskozi so iskali umetne afere, s katerimi naj bi med volivce vnesli umet-
no povzročen dvom o njihovi iskrenosti in poštenosti;

- ko vse to ni več zadoščalo, pa so jih pustili povsem na stranskem tiru -
niso jih več predstavljali, izpuščali so novice, ki bi jim lahko dvignile
priljubljenost med volivci.

Če so novi združeni stranki SLS - SKD še nekako prizanašali (včasih so
jim bili celo naklonjeni - zanimiva igra), pa niso prizanašali ne dr. Andreju
Bajuku niti Janezu Janši. Znano je namreč, da sta oba predsednika
pomladnih strank že pred volitvami podpisala dovolilno koalicijo, tako da
sta volivcem nalila čistega vina. In prav zaradi tega sta bili njuni stranki
deležni tolikih napadov s strani medijev, včasih pa tudi s strani združene
stranke SLS - SKD.

V času, ko pišem uvodnik, še niso znani rezultati volitev, toda zdi se, da do-
ma še ni dozorel čas za prave demokratične spremembe.

Druga zanimivost pa se nanaša na katoliško Cerkev v domovini. Ta je bila
ena izmed glavnih tem predvolilnih soočenj. Kot da bi Cerkev v domovini
danes predstavljala tisto ločnico na kateri naj se lomijo kopja. Vprašanja so
bila velikokrat zelo "zlonamerno" postavljena tako, da so se nasprotniki
lahko dobesedno izpeli v vsem svojem gnevu in pokazala se je vsa
nestrpnost, ki jo tolikokrat radi neupravičeno pripisujejo desnici.

Na koncu pa bi rad omenil še eno "zanimivost". Po podatkih volilne komisi-
je naj bi iz tujine prejeli samo okoli 4.500 zahtevkov za volitve, kar je manj
kot pri prejšnjih volitvah. Če samo pomislim, da je po svetu kar nekaj sto
tisoč Slovencev in kar nekaj od teh ima tudi volilno pravico in četudi v
zakup vzamem vso nemogočo administracijo, ki je potrebna za to, da nekdo
na tujem sploh lahko voli, se resno sprašujem, ali ne bo odločal prav ta "ne-
glas", ki je tudi tokrat manjkal.

Domovina je samo ena in to taka, kot jo oblikujemo Slovenci doma in po
svetu.

Z zaupanjem v človeka in Boga

Jože Plut, duhovnik in prvi kurat v slovenski vojski

Njegova življenjska pot se je začela v Valični vasi pri Zagradcu. Po študiju teologije v Ljubljani je bil leta 1989 posvečen v duhovnika. Najprej je šel za kaplana v Staro Loko (Škofja Loka), nato pa v ljubljansko stolnico. Sledila je župnija Mokronog. Pred petimi leti je bil imenovan za duhovnega voditelja (spirituala) in veroučitelja v Jegličevem dijaškem domu v Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu nad Ljubljano. Dodatni študij za svoje delo je opravljal v Angliji in tam dodobra spoznal tamkajšnjo slovensko skupnost. S ponosom pove, da ima v Veliki Britaniji teto Olgo, pet sestričen, sorodnico Ivanke in njeno družino ter še veliko znancev, ki jih je srečal na svojih obiskih v Yorkshiru, Rochdaleu in Londonu. Hvaležen je g. Stanislavu Cikaneku, župniku za Slovence v Angliji in Wellsu, ker mu je vedno prijazno ponudil streho nad glavo. Sorodnike in prijatelje ima tudi v Torontu v Kanadi.

Kako bi na kratko opisali naloge in delo vojaškega duhovnika kurata?

Vojaški duhovnik je duhovnik, ki med vojaki živi evangelij, deli zakramente in jim tako pomaga. To je duhovnikovo delo na vsakem delovnem mestu. Nekateri temu rečejo

“pastorala spremljanja”. Vseeno je, kako se imenuje, bistveno je srce, ki te nagiba k drugim.

Najpomembneje je, da se duhovnik zaveda svojega poslanstva in ga z veseljem izpolnjuje. Tako kot je šel Jezus k ljudem, ki so ga potrebovali, gre (vojaški) duhovnik k vojakom in častnikom. Kdor ga bo potreboval, mu bo na voljo za pogovor, sv. spoved, nasvet. Ob primernem času bo imel sv. mašo za vse tiste, ki se bodo mašne daritve hoteli udeležiti. Na voljo bo seveda tudi vojakom in častnikom drugih ver in prepričanj, če bodo po tem izrazili željo. Vse bo zmožel le tako, da bo čim več časa prebil z vojaki. Ker je življenje vojaka odgovorno, posledice njegovih dejanj pa so lahko zelo težke in krute ali pa pozitivne in ustvarjalne, je duhovnikovo mesto tudi v teh okoliščinah. Povsod po svetu je vojaški duhovnik še posebej svetovalec poveljujočim častnikom glede verskih, duhovnih in, če je potrebno, tudi moralnih razsežnosti človekovega življenja. Posebno vlogo pa ima seveda v mirovnih enotah in v času vojne.

Ker pa je vojakovo in častnikovo življenje zelo specifično in odgovorno, se mnogokrat napetosti in težave prenašajo v njihove družine in obrnjeno. Zato vojaški duhovnik duhovno oskrbuje tudi njihove družine, če to želijo in če svojega krščanskega življenja ne prakticirajo v domači župniji.

Kakšno mesto zavzema kurat v cerkvenih strukturah?

Vojaški kaplan, kot sv. oče želi, da bi vojaške duhovnike imenovali, ima po cerkvenih dokumentih vse pravice župnika, saj pravzaprav vodi personalno župnijo in seveda deluje v dogovoru s krajevnim duhovnikom. Podobno je vojaški vikar odgovoren za celotno pastoralo in delo vojaških duhovnikov. Usklajuje pastoralno delovanje, rešuje probleme in težave in je v celoti odgovoren za pastoralo v vojaškem vikariatu; skratka, vikariat in vojaške župnije so personalne cerkvene ustanove, ki so vezane na celotno državo in celo prek meja, toda se njihovi verniki (vojaki) nahajajo v tujini (npr. trenutno so slovenski vojaki na Cipru, v Bosni in Hercegovini).

Ali smo Slovenci v preteklosti že imeli vojaške kurate?

Jože Plut, prvi kurat v vojski RS

Slovenska zgodovina ni kratka in Cerkev je bila vedno povezana s slovenskim narodom, tudi takrat, ko so odšli za dolga leta k vojakom. V avstroogrski vojski je bilo od 16. stoletja dalje kar nekaj vojaških duhovnikov, med njimi so bili nekateri v samem vrhu cerkvene hierarhije. Svoje poslanstvo so odlično opravili v bitki pri Custozi in med 1. svetovno vojno. Eden izmed slovenskih vojaških duhovnikov je celo prosil škofa Jegliča, da bi kot prstovoljec smel oditi v Rusijo, kjer bi lahko oskrboval avstrijske vojne ujetnike. Tudi v kraljevini Jugoslaviji je vojska imela vojaške duhovnike. Med drugo svetovno vojno so bili vojaški duhovniki na vseh straneh. Nekateri Slovenci so kot vojaški duhovniki delovali tudi po koncu 2. svetovne vojne, npr. v ameriški vojski. Slovenci se nekoč nismo razlikovali od drugih narodov in smo imeli vse, kar so

imeli drugi, tudi svoje vojaške duhovnike in na to smo lahko ponosni. Čas, ki ga živimo, nas, hvala Bogu, zopet začenja umeščati med demokratične srednjeevropske narode, kamor smo vso zgodovino spadali.

Kako to, da ste se ravno vi odločili delovati na tem področju?

Ne vem natančno, kako je mene doletel privilegij priprave potrebnih stvari za začetek duhovne oskrbe slovenskih vojakov. Božja previdnost me je najbrž že prej izbrala za to poslanstvo, ker sem lahko kot udeleženec vojne za samostojno Slovenijo imel prvo izkušnjo delovanja duhovnika med slovenskimi vojaki po koncu 2. svetovne vojne. Čeprav so bili mnogi duhovniki v komunizmu kar velikokrat klicani na "orožne vaje" – dostikrat prav za velike cerkvene praznike – tam niso mogli opravljati duhovniškega poslanstva. Med osamosvojitveno vojno pa je v naši enoti Teritorialne obrambe spontano prišlo do pogovorov, spovedi, želje po sveti maši.

Kje vse ste se šolali za to pomembno nalogo, saj vemo, da na tem področju še nimamo pravih izkušenj in tradicije?

Največja in najlepša šola ta izkušnja je nedvomno čas osamosvojitve. Poleg tega sem polovico letošnjega leta prebil v Angliji, kjer sem poglobljaj svoje znanje na področju človekovih pravic, predvsem človekove pravice do javnega in zasebnega izpovedovanja vere. Ob tem pa sem kratek čas preživel v poveljstvu angleških kopenskih sil in

se srečeval z angleškimi katoliškimi in drugimi vojaškimi duhovniki. Z ogromnimi izkušnjami so me obogatili tudi drugi vojaški duhovniki in vojaški škofje ter vikariji (v Franciji, Švici, Nemčiji, Avstriji, na Češkem, Slovaškem, Madžarskem in Hrvaškem). Moje "usposabljanje" pa še ni končano, saj nekega modela iz drugih armad ne moraš kar prenesti v slovensko okolje. Do neke ustaljene oblike je še dolga pot, saj vemo, da se tudi Slovenska vojska prenavlja (gre za profesionalizacijo Slovenske vojske in zmanjšanje števila stalne sestave).

Kaj vse je bilo treba storiti, da smo v Sloveniji lahko naredili ta korak, ki bo mnogim vojakom omogočil duhovno oskrbo tudi med služenjem vojaškega roka?

Najprej moram povedati, da duhovno oskrbo šele uvažamo. Postopek je začel teči že za časa ministra Turnška in se nadaljeval pod ministrom Demšarjem, ko je bila ustanovljena delovna skupina za uvedbo kuratov v Slovensko vojsko, ki jo je vodil dr. Drago Čepar. Pod sedanjim ministrom za obrambo, Janezom Janšo, pa je bila ustanovljena projektna skupina za uvajanje duhovne oskrbe v Slovensko vojsko, ki jo vodi generalni sekretar Ministrstva za obrambo mag. Jože Jurša, jaz pa sem njegov namestnik. V teh dveh mesecih je bil podpisan sporazum o duhovni oskrbi, ki ga je v imenu Slovenske škofovske konference podpisal dr. Anton Stres, v imenu Vlade Republike Slovenije pa ministrica Barbara Brezigar. Podoben sporazum bo v kratkem podpisan tudi z Evangeličansko cerkvijo. Vendar pa je treba storiti še marsikaj, da bo duhovna oskrba vojakov v resnici zaživel. Skoraj povsod po svetu imajo za vojake katoliške vere ustanovljen vojaški vikariat ali ordinariat (neke vrste škofijo, v katero spadajo vsi vojaki, podčastniki in častniki ter njihove družine). Prepričan sem, da bo tudi pri nas tako kot v vseh demokratičnih vojskah po svetu v nekaj letih prišlo do polnopravne ustanovitve vojaškega vikariata ali ordinariata.

Kakšne so dolžnosti države na eni strani in Cerkve na drugi?

Podpisani sporazum o duhovni oskrbi je sad pozitivnega gledanja na razmerje Cerkve in države, ki sta sicer v skoraj vseh demokratičnih državah, tako kot v Sloveniji, po ustavi ločeni. Na področjih, kjer pa pride do skupnih interesov ali potreb ene ustanove, povsod po svetu sklepata sporazume, v katerih vsaj okvirno opredelita

pristojnosti ene in druge pri delu za blagor ljudi, zaradi katerih obe tudi obstajata.

Vojaki imajo zaradi pomembnega in odgovornega poslanstva, ki ga opravljajo v državi in za njo, povsod po svetu posebej organizirano duhovno oskrbo. Vojaški duhovniki v vojski sprejmejo vojaško obleko, običajno imajo status častnika, minejo pa poveljujoče funkcije, da se lažje približajo vojakom in častnikom. Dolžni so se ravnati po pravilih službe in so v celoti podvrženi vojaški disciplini. Vojaški duhovniki ne delajo častniške kariere. V cerkvenih in duhovnih stvareh so avtonomni in opravljajo svoje duhovniško (pastoralno) poslanstvo (delijo zakramente, svetujejo ...). Poveljujoči častnik, ki je odgovoren za dobrobit vojakov, z vojaškim duhovnikom sodeluje in v načrt dela vnese tudi čas za sv. mašo. Država s primerno zakonodajo in predpisi omogoči, da duhovna oskrba lahko deluje in ji zagotovi tudi materialne možnosti.

Kako se na to spremembo odzivajo sami vojaki in njihovi nadrejeni?

Veliko slovenskih vojakov in častnikov je bilo že v mirovnih enotah in na usposabljanju v ameriški, kanadski in različnih evropskih vojskah, kjer so videli, da je vojaški duhovnik v vojski nekaj normalnega, pametnega in da je zelo spoštovan. Poveljujoči častniki se z njim ob pomembnih odločitvah vedno posvetujejo. Zaradi teh izkušenj in spoznanj je uvedba vojaških duhovnikov v Slovensko vojsko pri večini vojakov in (pod)častnikov nekaj, kar že dolgo pričakujejo.

Kot ste omenili, ste za slovenske vojake prvič maševali med osamosvojitveno vojno. Kakšni so vaši spomini na ta dogodek in kako so to sprejeli naši teritorialci?

Težki časi so časi milosti. Vojaki (teritorialci) so sami izrazili željo za sv. mašo. Ker sem se bal, da bi se kdo čutil prisiljenega iti k sv. maši, sem vsakemu povedal, da je udeležba prostovoljna. Na koncu so bili pri maši vsi, razen tistih, ki so bili na opazovalnicah. Sami so pripravili oltar, naredili velik križ, iz bukovega lubja izrezali napis INRI, brali berila, ministrirali.

Spomladi sem med njimi naredil anketo in vsi se na prvem mestu spominjajo sv. maše. Ko si pred odločitvijo, da boš moral braniti domovino, streljati ali celo koga ubiti, si v zelo kočljivem položaju. Tisti, na katerega boš streljal, če ne bo on nate prej, ima mogoče doma dekle, ženo, otroke, tako kot ti. Skratka, položaj je lahko zelo

težak in odgovoren. Pa še nekaj, v stiski vsak po svoje moli in se odpira Bogu. Zanimivo je, da je večina fantov rekla, da so molili za dekleta, žene, otroke ..., in ne zase.

Bomo z uvedbo duhovne oskrbe v SV postali primerljivi z drugimi evropskimi državami ali bomo ohranili in obenem uvedli kakšno slovensko posebnost?

Uvedba duhovne oskrbe v Slovenski vojski bo primerljiva z evropskimi državami in članicami Nata. Posebnost bo v tem, da jim bo isto poslanstvo omogočeno v njihovem maternem jeziku. Slovenski jezik je kot pesem, že več kot tisoč let ga poznamo tudi v pisni obliki. 12. narod na svetu smo bili, če se ne motim, ki je imel v svojem jeziku celotno Sveto pismo. Evangelij ljubezni bo oznanjan v slovenskem jeziku.

Obstaja pa še ena posebnost, in to je majhnost našega naroda in s tem tudi naše vojske. Tako imajo, recimo, angleški vojaki v mirovnih misijah, ki so številčno zelo močne, stalnega duhovnika, za slovenske vojake pa bodo verjetno duhovniki prihajali le za določen čas, čeprav si bomo prizadevali, da jih bodo imeli na razpolago čim več časa.

Kakšen je vaš pogled na civilno služenje vojaškega roka? Znano je namreč, da se veliko duhovniških kandidatov odloča prav za to obliko služenja. Ali je lahko potem tak duhovnik kasneje tudi kurat? Ali ni morda bolje, če bi bodoči kurat (prej kot vojaški obveznik) odslužil vojaški rok kot večina nabornikov?

Civilno služenje oziroma ugovor vesti je ena od oblik demokratične družbe, druga pa je pravica vojakov do duhovne oskrbe. Vesel sem vseh fantov, ki se iskreno odločijo za civilno služenje. Vesel sem tudi tistih, ki se odločajo za redno služenje z orožjem ali pa brez njega. V Sloveniji si torej lahko vojak z orožjem ali pa brez njega.

Vsi kandidati za vojaške duhovnike morajo imeti odslužen vojaški rok. Ko bo Slovenija v prihodnosti imela verjetno samo poklicne vojake, bo tudi položaj vojaških duhovnikov drugačen.

Na kaj mora biti kurat še posebej pozoren oziroma, kje so tiste najbolj občutljive točke njegovega delovanja?

Vojaški duhovnik je duhovnik za vse vojake, podčastnike in častnike, ki to želijo, in to brez razlik. Ima sicer status častnika, vendar velja pravilo: Kadar govori s častnikom majorjem, je duhovnik major, kadar govori z vojakom, je duhovnik vojak. Ne sme torej delati razlik med položajem, čeprav je po drugi strani dolžan spoštovati status posameznega vojaka in častnika; upravičeno je tudi pričakovanje v nasprotni smeri. Nobenih razlik ne dela tudi do nevarnih.

Drugo zanimivo področje je spovedna in poklicna molčečnost.

Vendar se teh izzivov (vojaški) duhovnik ne sme bati. Razmišljam o geslu katoliških vojaških duhovnikov in se navdušujem nad naslednjim: Z ZAUPANJEM V ČLOVEKA IN BOGA. To pove vse, kar ni povedano.

Pogovarjal se je Ljubo Bekš

Mednarodna konferenca vodilnih vojaških duhovnikov različnih veroizpovedi

VSI SVETI

Vsi sveti so vedno bili povsem drugačen praznik kot drugi. Niti žalosten niti vesel, ampak nekako presežen. Praznik, ki povezuje žive z mrtvimi. Toda ne le živih z mrtvimi, marveč še mnogo bolj žive z živimi. Nekateri se srečajo le enkrat na leto. In to kdaj? Prav na praznik vseh svetih. Čuden je ta praznik. Čas spominov. Čas pozabljanja. Spominov na vse tisto lepo, dobro in nepozabno, na vse to, kar smo doživeli skupaj s tistimi, katerih vidna podoba neslišno čaka, da ji prižgemo svečo, položimo šopek in predvsem, da ji rečemo hvala in začutito toplo hvaležnost. Tudi marsikatera solza se utrne in neizpolnjeno hrepenenje odstre staro rano, ko se korak za hip ustavi ob napisu prijatelja. Za tem napisom je nekdo, je njegov prešeren smeh, je vprašujoč pogled, morda bolečina in razočaranje. In človeka, ki se mu je korak ustavil ob svečah pri vznožju groba, zaskeli stara rana. Vsako leto znova na isti dan, na praznik vseh svetih tiho reče: oprosti. Stokrat mu je že bilo odpuščeno, pa vendar ga vsako leto na ta dan neka skrivna moč povede mimo groba, da še enkrat reče: oprosti. To je zato, ker človek ni bil dovolj pogumen in dovolj srčen, da bi še za časa rekel besede odpuščanja. Tomaž se je spomnil starega kmeta z roba vasi, ki je nekoč dejal: spraviti se moraš z ljudmi, dokler te še lahko slišijo. Če tega ne storiš, boš nosil v srcu nevidno breme, nekaj težkega in trpkega, nekaj, kar se ti bo zjutraj za hip oglasilo v duši, in nekaj, kar bo zvečer, ko boš legel, leglo s teboj.

Pavla je hodila ob Tomažu. "Greva najprej h križu?" "Ja, tako kot vsa leta, potem, potem ..." je Tomaž iznenada uti-

nhil. "Potem pa k Ediju," je Pavla pogledala proti novemu delu pokopališča. Pot, ki je vodila skozi središče pokopališča do križa, so letos asfaltirali. Župnik je praktičen. Zakaj bi vsako leto znova posipali bel peska, ki se škripajoče oglašča pod koraki. "Kot prošnje umrlih," je pomislil Tomaž. "Pot do križa bomo asfaltirali," je dejal župnik, "da ne bo treba vsako leto znova voziti pesek." Tomaž je pravzaprav pogrešal tisti pesek. "Asfalt je grd in trd," si je dejal. "Ne bi bil rad pokopan pod asfaltom." Dve sveči je Tomaž vsako leto prižgal pod križem. Za starejša brata. Oba je vzela vojna. Toneta na eni strani, Franceta na drugi. Oba sta bila do konca prepričana, da se borita za edino pravo stvar v življenju. Potem so dobili sporočilo, da je France padel na Primorskem. Mama je rotila Toneta, naj se vrne domov. Rekel je, da se bori za sveto stvar, za dom, za vero. In po vojni se ni vrnil. Čakali so in upali. Toda Toneta ni bilo. Šele čez leta jim je nekdo povedal, da ga je zadnjič videl v transportu za Kočevski rog. France in Tone, oba sta verovala, do konca verovala v svoj svet, v svojo resnico. Ni jima uspelo stisniti dlani in se spraviti. Tomaž je prižgal svečo za Franceta. Videl je njegov vzneseni pogled "Mi bomo zmagali, boš videl Tomaž. Pravica je na naši strani." Tomaž po vseh teh desetletjih še vedno sliši njegove besede. "Počivaj v miru, France. Danes je tvoj praznik. Svet si zato, ker si veroval v pravico in v resnico." Še enkrat se je Tomaž zazrl v Francetov obraz. Desetletja niso zatemnila žara v njegovih očeh. In potem je Tomaž k Francetovi sveči postavil še svečo za Toneta. "Tone, ti si bil mehak. Ti si mi znal govoriti o Bogu tako, kot tega ni znal ne kaplan in tudi sivolas, blagi župnik ne. Videl si Boga v cvetoči češnji, slišal si ga v petju ptic ob prebujanju se jutru, videl si ga v zahajajočem soncu za ožarjenimi vrhovi Julijcev. Tone, vse življenje sem te pogrešal." Vžigalica je zaprasketala. Plamenček je zatrepetal. Ni ugasnil, ampak se je vzel visoko, se nagnil proti plamenu Francetove sveče, kot da bi se je hotel dotakniti. "Morda bi moral za oba prižgati le eno svečo. Za Franceta, ki je kot Cankarjev hlapec Jernej verjel v resnico in pravico, in za Toneta, za to pesniško dušo, ki je v vsem videl in čutil Boga. Da, morda bi moral prižgati le eno svečo, z enim plamenom, saj sta oba živela, verjela in umrla vsak za svojega, vendar istega Boga."

Jože Urbanija

DIALOG – VODILNA MISEL KONCILA

Prve dni novembra bo v Ljubljani drugo in obenem sklepno zasedanje sinode. Na straneh NL že nekajkrat poskušamo razmišljati o nekaterih temeljnih vprašanih sporazumevanja med verniki znotraj katoliške Cerkve. Dialog je eno bistvenih naročil zadnjega koncila. Še bolj kot odloki pa Cerkev k temu silijo razmere, saj je demokratični slog sprejet model vse civilizirane evropske javnosti.

Vendar pa demokracija v Cerkvi ne more biti kar prekopirana iz civilnega javnega življenja. Saj o vrednotah evangelija ne moremo glasovati, katere danes še držijo, katere pa ne. Zato se je treba za dober dialog znotraj Cerkve tudi nekoliko izobraževati in kaj premisliti. S temi članki želimo našim bralcem pomagati razmišljati o tej temi.

Koncil je želel, da bi nov, dialoški vodstveni slog, utemeljen na cerkvenem občestvu, zamenjal dosedanjega, pri katerem za dialog ni bilo dosti prostora. Način sporazumevanja med brati in sestrami Jezusa Kristusa v Cerkvi, ki se pojmuje kot občestvo, je lahko le dialog. Ta po koncilskem pojmovanju ni le ena najvišjih kulturnih vrednot modernega časa, ki jo mora Cerkev upoštevati in uporabljati. Je tudi teološko dobro utemeljena vrednota, tako da bi bila Cerkev brez dialoga v nasprotju z božjo voljo. Bog sam namreč prvi navezuje s človekom pogovor, ko v razodetju "nagovarja ljudi kakor prijatelje in občuje z njimi, da bi jih povabil in sprejel v svoje občestvo". Svojevrsten dialog poteka tudi v Bogu, saj je sam v sebi "dialoško občestvo" treh oseb. "Najgloblji vzor in počelo te skrivnosti (edinosti Cerkve) je v Trojici oseb, tj. enotnosti enega Boga Očeta in Sina v Svetem Duhu."

Iz obojega nujno sledi za Cerkev kot občestvo vernikov, da mora iskati dialog z drugimi verstvi, z družbo, z drugimi krščanskimi skupnostmi in tudi znotraj Cerkve. Cerkev je znamenje tistega bratstva, ki dovoljuje in krepi iskren dialog. Zato pa moramo predvsem v njej sami pospeševati medsebojno spoštovanje in složnost ter dopuščati vsako zakonito različnost, "da bi se razvijal čedalje plodnejši pogovor z vsemi, ki so eno božje ljudstvo". "To, kar vernike družijo, je močnejše od tistega, kar jih razdvaja: bodi edinost v potrebnem, v dvoumnem svoboda, ljubezen v vsem."

Nastavki za bolj "demokratično" Cerkev

Nemški Katekizem za odrasle iz leta 1985 je zapisal: "Po koncilu se je razvilo široko razpravljanje o vprašanju 'demokratizacije' Cerkve. Jasno je, da v Cerkvi ni mogoče misliti na vpeljavo kakšne 'suverenosti ljudstva' ali načela večine. V Cerkvi ne more odločati večinsko mnenje, temveč odloča evangelij Jezusa Kristusa, ki je še na poseben način zaupan določenim pooblaščenim pričevalcem. Nekaj drugega je razmišljanje o določenem demokratičnem slogu in o demokratičnih postopkih v Cerkvi. Oboje bi gotovo razgibalo župnije, omogočilo boljše sodelovanje in izboljšalo pretok informacij. Odločitvam, ki bi se sprejemale po temeljitem posvetoivanju, bi verniki raje pritrdjevali in jih izvajali. Temu namenu že služijo razna telesa (sveti), ki udeležujejo soodgovornost v Cerkvi."

Ta vprašanja so po koncilu pogosto načenjali, o njih razpravljali in jih vsaj za nekaj časa – nekateri z olajšanjem, drugi z razočaranjem – pospravili v predal. Sad večine teh razprav je bila naslednja ugotovitev: demokratizacija je nezdržljiva z bistvom katoliške Cerkve. Cerkev in družba sta različni stvarnosti in za njuno notranjo ureditev veljajo različna načela in strukturne oblike. Cerkev je teološka stvarnost, ne pa oblika svetne oblasti. Oblast, ki jo ima in uveljavlja, je prejela od Kristusa, ne od ljudi. Njena hierarhija se ne opira na potrditev s strani ljudstva, temveč na apostolsko nasledstvo.

Vsemu temu lahko pritrdimo. Ostaja pa dejstvo, da je Cerkev skozi zgodovino svoje strukture in postopke oblikovala tudi ob zgledovanju pri političnih sistemih. To velja za celotno obdobje od 4. stoletja naprej, ko je dobila svobodo in se je bolj ali manj tesno povezovala s svetno oblastjo (konstantinsko obdobje). Zakaj naj bi se podobna uporaba svetnih načel in zgledov morala končati na tisti točki, ko svetni politični sistemi postajajo bolj demokratični?

Zato zbuja veliko zanimanje vprašanje, ali je mogoče v Cerkvi uveljaviti demokratična načela. Nanj bomo skušali odgovoriti v naslednjih številkah Naše luči.

LETO VELIKODUŠNOSTI IN DOBROTE

Neki človek je imel tri prijatelje. Dva je imel zelo rad, tretjemu pa ni bil preveč naklonjen, čeprav ga je ta imel zelo rad in ga je pogosto velikodušno obdaroval.

Nekega dne je bil po krivici obtožen za velik zločin. Za pomoč prosi prijatelje, da bi pred sodnikom pričali o njegovi nedolžnosti. Prvi prijatelj se opraviči, da ne more priti na zagovor, ker je preveč zavzet z nujnimi zadevami. Drugi ga spremlja do vrat sodišča, vendar se obrne in odide, ker se ne bi rad izpostavil nevšečnostim. Tretji prijatelj pa stopi z njim pred sodnika, priča iskreno in prepričljivo ter doseže, da spoznajo njegovega prijatelja za nedolžnega. Ta dan se je ta človek prepričal, kdo je njegov pravi prijatelj.

Vsi mi imamo takšne tri prijatelje v življenju: denar, sorodnike – prijatelje in dobra dela. **Če hočemo spoznati, kdo je naš pravi prijatelj** oz. kaj je pravo bogastvo na tem svetu, moramo pomisliti, kako nam bodo stali ob strani v trenutku, ko bomo stopili pred božji sodni stol.

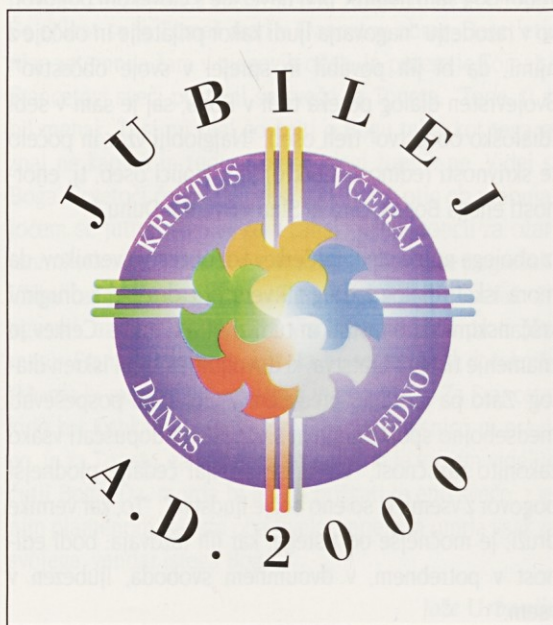
Pogosto naš najdražji prijatelj denar prvi zapusti človeka. Ta ima opravke samo na tem svetu in nima časa ter interesa za nas ob smrti. **Sorodniki in prijatelji** nas bodo spremili samo do groba, potem se bodo vrnili (za nekaj časa) v vsakdanje življenje. **Dobra dela in vse, kar je bilo narejeno iz ljubezni, pa spremljajo človeka do sodnega stola,** pričajo v njegovo korist ter dosežejo usmiljenje in odpuščanje.

Začetek novembra je zaznamovan s **praznikom vseh svetih** in s spominom vernih rajnih. Ob tem se mnogi srečajo s skrivnostjo smrti in življenja. Nekateri se smrti zelo bojijo, nekateri ob smrti svojih dragih tako zelo žalujejo, da celo uničijo svoje zdravje. Ob vsem tem pa imamo kristjani razodetje, ki nam jasno kaže življenjske vrednote in pravo bogastvo. Ta svet ima svojo lestvico vrednot, ki nam jo poskuša vsiliti zlasti preko vseh mogočih reklam, pa še plačevati jih moramo. Bog pa nam po Svetem pismu in Cerkvi kaže drugačno bogastvo in dediščino in daje sredstva, ki nam omogočajo celo "herojska dejanja" in "čudeže". O tem pričajo dejanja svetnikov, pa tudi tale primer, ki ga je pred leti objavil italijanski časopis Avvenire:

Nacistične čete SS so odkrile, da je neka žena v francoski vasi kljub prepovedi pomagala "sovražnikom". Odpeljali so jo v zapor. Po mučenju so jo vprašali, ali je sprejemala in v hiši prikrivala tuje ljudi. "Ali so bili to sovražniki, člani odpora, Angleži?" "Vsi so bili moji bratje!" "Bratje? Kako so bili oblečeni? Kakšno vojaško uniformo so imeli?" "Imeli so obleko, ki je bila raztrgana." "Povejte resnico. So bili člani odpora?" Vojaki so uprli vanjo orožje. "Da, tudi odporniki so bili," je odgovorila žena neustrašeno. "Toda če me že hočete ustreliti, morate tudi tistega, ki je pravi krivec za to, kar sem naredila za mnoge sestradsane, ranjene, umirajoče." "Kdo je to?" so vprašali, da bi se maščevali. "Poglejte ga!" potegne križ izpod puloverja in ga potisne pred orožje in oči vojakov. Njega ubijte! On je edini krivec, ker me je naučil ljubiti vse ljudi, tudi vas, kot svoje brate. Puškine cevi so se počasi obrnile v tla, ženo so odpeljali v celico in kmalu je lahko odšla domov!

Kristjani ne delamo dobro zato, da bi dobili plačilo na tem svetu ali v nebesih, ampak **že doživljamo "nebeško veselje"**, kadar delamo dobro! Sv. pismo obljublja: "Tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu." Kdor zaradi ljubezni do Boga naredi kaj dobrega, bo vedno nagrajen z veseljem in notranjim zadovoljstvom.

J. Šket

NA POTI ŽIVLJENJA

Praznika vseh svetih in vernih rajnih nas znova tesneje povežeta z našimi dragimi rajnimi, ki so nam utirali pot v življenje, nas postavili na noge in nam omogočili, da smo danes pokončni in hvaležni ljudje. Spomin nam hiti k dobrim in milim obrazom, ki so se sklanjali nad nas in nas s svojo ljubeznijo in dobroto opogumljali; v teh dneh kakor da za hip začutimo njihove žuljave roke, ki so nam dajale oporo pri prvih korakih, objemajoč dajale varnost in rezale kruh. V ušesih spet zazvenijo dobrohotne besede, nasveti, tolažbe ...

Ko se narava okrog nas pripravlja na zimsko spanje, odeta v pisane barve umirajočega listja, ko se zdi, da spokojna smrt lega na naravo in nam govori o minljivosti vsega, tudi človeškega življenja, **nam vera prižiga upanje v neminljivo božjo ljubezen do ljudi. O njej pričujejo vsi sveti, ki skupaj s Pavlom polni življenja v božjem objemu vzklikajo: "Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?" (1 Kor 15,55). Prvo in zadnjo besedo ima Bog življenja, njegov vstali Sin je alfa in omega vsega.** Zato v teh prvih novembrskih dneh obiskujemo grobove naših dragih in prižigamo svečke, molimo zanje in darujemo za svete maše. Verujemo evangeliju, verujemo, da živijo pri Bogu ali da so na poti v polnost življenja z njim.

Vera, ki nam daje tako mogočno upanje v življenjsko moč božje ljubezni, nas hkrati spodbuja, da ne bi odvrnili svojega pogleda od tega sveta, v katerega nas je Bog povabil, in bi se že tu začeli vaditi v ljubezni. Priložnosti je dovolj, pogledimo v srce in okrog sebe! S posebno ljubeznijo pa verni sprejemamo in gojimo dar slovenstva. Ko pišem te vrstice, še ne poznam volilnih izidov, a eno je gotovo: **kdorkoli bo prišel v državni zbor in kdorkoli že bo prevzel vlado, bo moral zastaviti več moči in pokazati več ustvarjalnosti pri delu za preživetje slovenskega naroda.** Naš narod je ogrožen biološko zaradi prenizke rodnosti in vrtoglavega števila splavov, ogrožen pa je tudi kulturno, saj se vse premalo vlaga v krepitev slovenske narodne zavesti in zdravega narodnega ponosa.

Trezna presoja nam po eni strani kaže, da je treba zaradi gospodarskega preživetja v Evropo, po drugi strani pa, da na trgu ne bomo preživeli kot Slovenci, če za to ne bomo kaj storili. Liberalcu, ki je najprej trgovec in individualist, je pomemben le zaslužek, katoličan pa se zaveda, da ni sam in ni kdorkoli, marveč je povezan z drugimi. Ta povezanost je več, veliko več kakor le ohranjanje in ustvarjanje gmotnih dobrin, je ohranjanje in bogatenje dragocene narodne in duhovne dediščine, ki so nam jo zapustili naši očetje in matere. Ti so živeli v težjih časih kakor mi in vendar jim ni bila nobena žrtev odveč, ko je šlo za slovenstvo in vero. V tem so bili veliki, celo svetniški: pomislimo na Slomška! **Danes izkazujejo takšno neomajno ljubezen do naroda in skrb za njegovo preživetje rojaki v zamejstvu in na tujem. Nepogrešljivi so neutrudni "kaplani Čedrmaci", ki zbirajo kot dobri pastirji razkropljeno slovensko srenjo in ji vlivajo duhovnih moči za preživetje v tujem okolju.** Če je novi vladi kaj do slovenstva, bomo lahko sodili prav po odnosu do Slovencev na tujem, po njeni pripravljenosti za sodelovanje z njimi ob upoštevanju njihovih dragocenih izkušenj. Žal so se dosedanje liberalno-demokratske vlade požvižgale na rojake na tujem in so videle v njih le idejne nasprotnike, ne pa to, kar v resnici so: Slovenci in domoljubi. Tako početje pa je bilo le posledica splošnega zapostavljanja narodnih, kulturnih in duhovnih vrednot v domovini.

Na srečo je v Sloveniji še veliko narodno zavednih ljudi, še zlasti med katoličani, ki vedo, da so za svoj narod, njegovo kulturo in duhovnost tudi odgovorni. Slovenska sinoda, ki ima za vodilo geslo "Izberi življenje", se bo sešla v začetku novembra na drugem in zadnjem zasedanju. Na njem se ne bo mogla izogniti vprašanju biološkega in narodnega preživetja Slovencev. K temu jo zavezuje tako zvestoba Bogu, ki je naš narod poklical v življenje, kakor tudi več kot tisočletno versko in kulturno delovanje Cerkve v našem narodu. Gotovo jo bodo nekateri zaradi tega napadali, da se meša v politiko, vendar je preživetje naroda preveč pomembno, da bi se lahko z njim poigravali politiki, ki ne vidijo čez plotove svojih vil in imajo za vrednoto zgolj kreditne kartice American expressa ...

Praznika vseh svetih in vernih rajnih se ne obračata le v preteklost ali v nebo, to nista "dneva mrtvih", ampak živih. To ne moreta biti dneva izumirajočega naroda, ampak naroda, sestavljenega iz ljudi, ki so izbrali življenje zase in za svoj narod na poti v brezmejnost življenja v božjem kraljestvu.

Drago Ocvirk

VINO

Temna luč v čaši imenuje Hölderlin rdeče vino južne Francije v eni svojih pesmi. Na jugu Evrope, na obalah luči, in na Orientu se vije trta z vejami, debelimi ko roka, od drevesa do drevesa ali ustvarja goste senčne lope in hodnike.

V biblični Palestini je bila vinska trta kriterij za blaginjo kake družine in preroki so govorili o mirnem življenju v mesijanskem času kot o nemotenem sedenju pod lastno vinsko trto in smokvo. Skrbno obdelani in z zidom zavarovani, s stražnim stolpom in stiskalnico opremljeni palestinski vinograd je v Svetem pismu simbol za izraelsko ljudstvo. Bog je gospodar tega ljubljene vinograda.

Psalmi govorijo o "vinu, ki razveseljuje srce človeku" (Ps 104,15), in v svetopisemski Sirahovi knjigi je rečeno: "Poživljajoče je vino za človeka, če ga zmerno pije" (Sir 31,27). V nebibličnih religijah Orienta je veljalo vino za simbol mladosti in večnega življenja. Sumeri so uporabljali vinski list za pismenko za besedo "življenje".

Novo vino, ki ga je treba dati v nove mehove, je bilo Jezusovo oznanilo. Na svatbi v Kani Galilejski je storil Jezus svoj prvi čudež. Vino, ki je bilo tukaj dano v razkošni meri, je bilo znamenje za začetek mesijanskega časa. Šest velikih kamnitih vrčev za vodo je v Kani hranilo to vino. Polno število sedem dobimo, če tem šestim vrčem prištejemo kelih z vinom, ki ga je Jezus pri zadnji večerji na veliki četrtki izročil učencem: "Vzemite in pijte, to je moja kri za vas." Kri je življenje, vino je življenje, kruh je življenje. Jezus daruje svoje življenje za nas in podarja to življenje pod podobama kruha in vina.

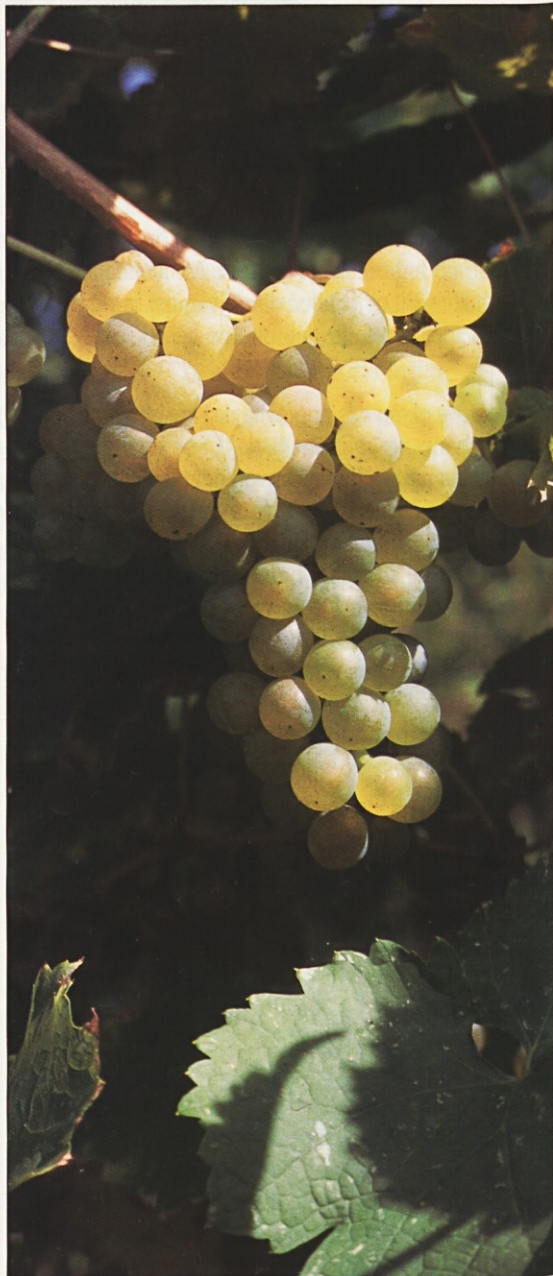
Vino svete maše kaže pred nje v večno življenje, ki ga Jezus pri zadnji večerji opiše kot večno gostijo, ko pravi: "Poslej ne bom več pil od tega sadu vinske trte do tistega dne, ko bom pil z vami novega v kraljestvu svojega Očeta" (Mt 26,29).

Vino je lahko droga, lahko ga zlorabimo za orgijo, za pijanost. Vino pa je lahko tudi sredstvo za resnično veselje, za tisto "trezno opojnost", o kateri pogosto govorijo cerkveni očetje.

Kristjan pa ni samo človek, ki mu je dano vino stvarstva in vino evharistije. Tudi sam naj bi postal vino. "Jaz sem trta, vi mladiki" (Jn 15,5), je ob slovesu rekel Jezus učencem in torej vsem kristjanom, ki zaslužijo to ime. Biti novo vino,

imeti moč družbe, ki je postala utrujena, poživiti in navdušiti, to je ena od podob za program krščanskega življenja.

(Iz knjige krškega škofa E. Kapelarija Znamenja)

DOMOVINA IN IZSELJENCI

O b volitvah se je izseljencem pogosteje utrnilo vedno aktualno vprašanje o odnosu, ki ga ima do njih domovina. Na letošnjem taboru Slovencev po svetu, ki ga vsako leto organizira Izseljensko društvo Slovenija v svetu, v Ljubljani je tekla beseda na temo: Republika Slovenija – mati ali mačeha izseljencem. Referenti so z različnih vidikov prikazovali sedanje stanje in analizirali, kakšna je vloga in vpliv preteklosti na ta odnos. Med njimi je bil tudi znani slovenski izseljenski pisatelj Zorko Simčič. Del njegovega razmišljanja objavljamo.

Sam ob vrnitvi v domovino nisem naletel na kak hujši problem. Sicer pa bi bilo neinteligentno iz vrst kulturnih ali vsaj vzgojenih ljudi pričakovati nekulturen odnos do človeka, ki se vrača v domovino, ali ga celo – označiti kot tujca, čemur smo prav pred kratkim bili priče. Ob takih izjavah pri najboljši volji ni več jasno, ali gre pri teh ljudeh za pomanjkanje srčne kulture ali pa za čisto osnovni razumski *manco*. Niti v tujini rojeni otrok ni tujec, kajti tujstvo ali domačnost se ne merita zgolj po kraju rojstva. Marsikdo v Sloveniji – in praksa žal to kaže – je otrok slovenskih staršev, rojen v domovini, vendar ima do Slovenije manj pozitiven odnos kot večina naših še v tujini rojenih otrok. Oznaka tujec se torej lahko porodi samo v posebnih političnih krogih in ob posebnih situacijah.

Položaj se v Sloveniji počasi pa vendarle ureja. Vendar je težko pričakovati drugačno državno politiko, iskanje tesnejšega stika z izobraženci v izseljenstvu, kaj šele pobudo za morebitno repatriacijo, dokler naša država ne postane res pravna država. Medtem pa čas teče in mi lahko samo z žalostjo opazujemo, kakšen človeški "kapital", tako duhovni kakor gospodarski, se je izgubil že samo od takrat, ko smo postali samostojni. In še vedno se izgublja. Vendar kakor je problem zamotan, tako je rešitev pravzaprav preprosta: dovolj bi bilo, da bi predvsem mi v matici na vodstvo države postavili ljudi, ki imajo naš narod in našo državo res radi. Tudi tu bi se dalo reči: "Vse ostalo vam bo navrženo."

Odnos matice do izobražencev v tujini v prihodnje? Vse je odvisno od odnosa vladajočih do naše preteklosti. Če bodo ljudje v matici še naprej gojili razne mite, če se bo še naprej zakrivala resnica o revoluciji, če se bodo še naprej širile neresnične vesti o izseljencih (za primer že pred dnevi objavljena izjava), "kako se politična emigracija za politiko v domovini ne zanima", ne pove pa se, da so

naše volitve organizirane tako, da dobivajo emigranti volilne listke šele tedne po tem, ko so volitve že mimo ...), ne more priti do nobene korenite spremembe. Nekatera glasila, namenjena našim izseljencem, danes sicer ne povečujejo več revolucionarjev, vendar, kakor je že pred kratkim zapisal neki naš rojak iz Kanade, tudi še zdaj "v svoje publikacije uvrščajo epohalno NOB, kolaboracijo, izdajo, o revoluciji pa ni besede". Ni torej čudno, če celo resni znanstveniki v matici, kadar pišejo o slovenskem življu v tujini (citiram misli iz svojega predavanja na študijskih dnevih v Dragi), "*ne morejo iz miselnosti, ki jih je skozi desetletja 'enoumja' obdajala: s pridihom simpatije govorijo o gospodarskih izseljencih (ki naj ne bi utonili v tujem morju), kako pa včasih s komaj zakrito ali pa sploh nezakrito antipatijo, kar privoščljivostjo, o politični emigraciji (ki naj bi se čim prej izgubila)*". Dokler bodo slovenski mediji že vnaprej krojili miselnost svojih privrženecv, bodo odnosi v matici živečih do politične emigracije negativni. Pozitiven razvoj pa zavirajo tudi sami demokratični kristjani, ki se pod vplivom medijev ne ukvarjajo s politiko, češ da je "umazana zadeva", in ne izrabijo možnosti, da bi na volitvah izbirali zaupanja vredne ljudi, zaradi česar so *per omissionem* (z opustitvijo) sokrivi za stanje, kakršno je.

In odnosi izobražencev v izseljenstvu do matice? Še nikoli v naši zgodovini ni dobesedno na tisoče ljudi v tujini s tako skrbjo gledalo na svojo domovino. Res pa je, da bo slovenstvo - ta neprevedljivi, pa vendar vsebine polni pojem - zaživel v vsej polnosti, šele ko se bodo izobraženci v matici in v tujini spraševali bolj kot to, kaj lahko Slovenija naredi zanje, kaj lahko oni storijo zanje. Na splošno so izobraženci po vsem svetu v tem stoletju izgubili ugled in, če beremo Bendajevo *Izdajo utelektualcev*, predvsem pa Kochovo *Dvojna življenja* – nam to postane tudi razumljivo. Pa vendar lahko zdaj prav oni prispevajo k narodovi večji politični zrelosti. To pa pomeni predvsem več realizma: manj politične naivnosti, manj simpatij do spet kakšnih utopij, manj pričakovanja, da bodo drugi reševali naše probleme, pa precej več civilnega poguma in kdaj tudi tveganja.

Zorko Simčič

ŠKOF DR. ANTON GREGORIJ ROŽMAN IN REVOLUCIJA II.

Za komunistične nasilnike in njihove naslednike nič ne šteje dejstvo, da so bili med vojno časopisi pod strogo fašistično cenzuro, da so poročila o Rožmanovem obisku pri visokem komisarju Grazioliju in o njegovi "spomenici Duceju" sestavili in dali v objavo italijanski fašisti, ki so se hoteli prikupiti svojemu vodji. Ko je bilo treba uničiti idejnega in političnega nasprotnika, so raje verjeli pisanju fašističnih okupatorjev kot slovenskemu škofu.

Podobno se je škofu Rožmanu zgodilo še v številnih drugih primerih. V sodbi komunističnega sodišča proti Rožmanu in tudi v današnjem nadaljevanju komunistične proticerkvene gonje je na primer zelo izkoriščana obtožba, da je Rožman "sodeloval s soobtoženim Rösenerjem in Rupnikom pri zaprisegi domobrancev v cilju, kot je izjavil soobtoženemu Rösenerju, da Slovencem pokaže, da popolnoma soglaša z nacistično politiko".

Za škofove poznavalce je takšna izjava že sama po sebi popolnoma izključena. Poglejmo to obtožbo bolj natančno. Škof Rožman, kot je dobro znano, niti prvič niti ne drugič ni sodeloval pri domobranski prisegi. Rösener ni izrekel Rožmanu pritaknjenih besed, da popolnoma soglaša z nacistično politiko". V sodnem zapisniku o zaslišanju Rösenerja je zapisano bistveno drugače: "da je Rožman podpiral nemško politiko". Jasno je, da je Rösener s tem mislil na boj proti komunizmu, o katerem

je tekla beseda. Rožman sam pa je tudi takšno izjavo, ki jo je Rösener na sodišču očitno dal v strahu za svoje življenje, odločno zanimal. Zapisal je:

"Zavedal sem se, kaj je nacistična politika naredila proti Cerkvi in duhovnikom. Nacistična politika je na stotine duhovnikov zaprla in izgnala, je prepovedala ljudski jezik celo v cerkvi pri molitvi in petju, je odstranila verouk in verske znake iz vseh šol, zaplenila vse cerkveno premoženje, vse posestvo škofije in verskega zaklada, škofijsko gimnazijo in semenišče z vsem inventarjem, knjižnicami in učnimi pripomočki, je pobrala osebno imovino pregnanih duhovnikov itd. In k vsemu temu naj bi bil škof izjavil, da je z nemško nacistično politiko sporazumen! Kdo bi mogel kaj takega verjeti? Škof te roparske politike ni odobral, marveč je ponovno proti njej protestiral, tako direktno na naslov nemških oblasti, kakor hitro se je odprla poštna zveza z nemško cono, pa tudi prek Svetega sedeža."

Nič ne pomagata ne škofovo zanikanje in ne logičen premislek. Komunisti in njihovi krščanski sopotniki raje verjamejo ponarejeni izjavi nemškega nacista, ki so ga zaradi številnih zločinov nad Slovenci sami obsodili na smrt, kot katoliškemu škofu in svojemu lastnemu razumu!

Škof Rožman je v skladu z naukom papeža Pija XI. v okrožnici "Quadragesimo anno" iz leta 1931 o socializmu in v okrožnici "Divini Redemptoris" iz leta 1937 o komunizmu kot radikalni varianti socializma komunizem štel za največje zlo in največjo nevarnost tistega časa. Rožman pa komunizmu ni nasprotoval kot političnemu gibanju, ampak predvsem z verskega in moralnega stališča. V pastirskem pismu o nevarnosti brezbožnega komunizma je novembra 1943, ko je bil mimo že drugi višek revolucionarnega nasilja v Sloveniji, zapisal:

"Vem, da mi bodo zagovorniki komunizma in še nekateri zaslepljeni katoličani očitali, da se s pastirskim pismom vmešavam v politiko, kar ni zadeva škofa in kar ne spada v Cerkev. Toda, predragi verniki, boj proti brezbožnemu komunizmu ni politika, ampak verska zadeva, saj se vendar tiče vere v Boga, torej najbolj osnovne resnice vsake vere, posebno še naše krščanske vere. Zavračati brezbožne nauke, braniti resnice naše svete vere je verska zadeva in verska dolžnost ..."

Boj proti komunizmu je torej bil za Rožmana verska zadeva, ki se ne bije z orožjem in politiko, ampak z besedo resnice in duhovne prenovi. Zato je drugače kot njegov predhodnik škof dr. Anton Bonaventura Jeglič nasprotoval vmešavanju duhovščine v politiko in vojaške zadeve in se v takšne stvari tudi sam ni spuščal. V svojih pridigah, pastirskih pismih in drugih spisih je Rožman dosledno govoril o nasprotovanju komunizmu, o obsodbi komunističnih zločinov in protipravnega nasilja, ne pa o boju proti Osvobodilni fronti, proti partizanom ali celo proti osvobodilnemu boju. Seveda pa ni njegova krivda in ne stvar nasprotnikov komunistične revolucije, če sta bila revolucija in osvobodilni boj medsebojno do nerazpoznavnosti pomešana, če je revolucija izkoristila osvobodilne težnje Slovencev za krinko svoje nasilnosti, če je bil osvobodilni boj samo vaba in pokrivalo za komunistično nasilje nad idejnimi in političnimi nasprotniki ter za nezakonit in nedemokratičen prevzem oblasti. Kljub temu so škofa obsodili in ga še vedno obsojajo, da je nasprotoval osvobodilnemu boju, da je obsojal odpor Slovencev proti okupatorju.

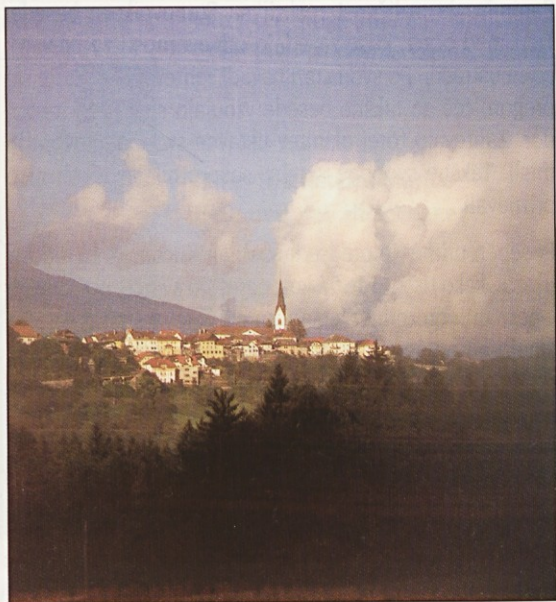
V kazenski sodbi iz leta 1946 si sodniki z razločevanjem med revolucionarnim nasiljem in osvobodilnim bojem niso delali nobenih preglavic. Jasno jim je bilo, da gre za isto stvar: cilj je bil komunistična revolucija, osvobodilni boj pa sredstvo in krinka za revolucijo. Zato niso preveč izbirali besed. Danes so stvari bolj občutljive, saj je že mnogim ljudem jasno, da je bila komunistična revolucija zločin nad narodom in nešteti posamezniki. Sedanje sodišče, ki obravnava zahtevo za obnovo postopka proti Rožmanu, je očitno iz takšnega občutka nelagodja popravilo nekdanjo sodbo in nekdanji očitke, da je škof Rožman nastopal proti komunizmu, dopolnilo z besedami "to je proti narodnoosvobodilnemu boju".

Takšno ponarejanje zgodovine in nezakonito prevajanje revolucije v osvobodilni boj, kot si ga je privoščilo sodišče, je splošna značilnost postkomunizma v Sloveniji in seveda preživetvena nuja vojakov revolucije. Predsednik Milan Kučan danes vendar ne bi mogel zahtevati, naj bo komunistična revolucija temelj naše državne samostojnosti, kot je zahteval za osvobodilni boj. Brez zanikanja revolucije državni svetnik dr. Veljko Rus ne bi mogel predlagati državne zahteve povsem boljše vsebine in fašistične oblike, naj papež zamenja ljubljanskega nadškofa. Pozaba revolucije še naprej opravičuje številne materialne in druge privilegije zaslužnih revolucionarjev in njihovih organizacij. Omogoča tudi surove

napade nekaterih časnikarjev in politikov na udeležence protikomunističnega odpora in na njihova pričevanja, kot je bila na letošnji roški spominski slovesnosti jasna beseda prof. Justina Stanovnika o osvobodilnem boju kot prevari.

Prav po letošnji roški slovesnosti v spomin umorjenim žrtvam komunistične revolucije se je pokazala vsa odurnost komunizma in njegovih nasledkov. Stanovnikove trditve, da je bil tako imenovani osvobodilni boj prevara, ni potrebno posebej dokazovati, saj je bilo to že prej splošno znano in že stokrat povedano. Vsakemu razumnemu človeku je jasno, da osvobodilni boj, ki žrtvuje več deset tisoč svojih rojakov za manj kot tisoč padlih okupatorjev, katerega posledica so tisoči požgani in razrušeni slovenski domovi, ki "prisrčno pospremi do meje", kot je povedal partizanski general, čez trideset tisoč italijanskih okupatorjev s fašistično legijo in vsemi generali vojnimi zločinci vred, ne da bi enega samega postavil pred sodišče, medtem ko brez sodbe pobije tisoče domačih nasprotnikov, ni ravno prepričljiv dokaz osvobodilnega namena. Takšen osvobodilni boj je že sam po sebi velika prevara.

Osvobodilni boj, ki je vojno v Sloveniji v resnici podaljšal še za en teden, ko je bil drugod v Evropi že mir, in tako povzročil še nekaj sto domačih žrtev, ne da bi pridobil en sam kvadratni meter ozemlja, ki je pustil velike dele slovenskega ozemlja v Avstriji, Italiji, na Madžarskem in v

Radovljica

Hrvaški, predvsem pa osvobodilni boj, ki je po odhodu prvega okupatorja pripeljal drugega, ki je namesto fašističnega nasilja v Sloveniji za petdeset let vzpostavil in vzdrževal komunistično nasilje, pa ni samo največja prevara, ampak tudi največji zločin proti slovenskemu narodu in Slovencem.

Prevaro z osvobodilnim bojem je napovedal že Kardelj, ki je še pred vojno izjavil, da bodo komunisti v pričakovani vojni sodelovali samo, če bo možnost za izvedbo revolucije, podobno kot je Lenin pogojeval udeležbo boljševikov pri bojih med prvo svetovno vojno. Pesniško je prevaro opisal Oton Župančič, ki je pel, da se je jabolko svobode zlato skotalilo v kri in blato. Mesarsko grobo jo je predstavil Matija Maček, ki je rekel, da so vedeli za Stalinove zločine, vendar o tem niso hoteli govoriti, da ne bi odvrnili ljudi od partizanov. Kasneje je o prevari pisala Spomenka Hribar, ki je osvobodilni boj štela za krinko in ga primerjala s teatrom, kjer na odru pred kulisami nastopajo nepomembni igralci za občinstvo, pravi igralci – komunisti pa vlečejo poteze za kulisami. Za največjo prevaro Slovencev je NOB pred nekaj leti v pogovoru z novinarjem DNEVNIKA štel tudi dr. France Bučar, ki je sedaj na novinarjevo vprašanje, kaj meni o Stanovnikovi označbi osvobodilnega boja za prevaro, odvrnil, da o neumnostih ne bo govoril. Možno bi se moral odločiti, ali je neumnosti govoril pred leti ali jih govori sedaj. Da jih govori, je očitno.

Zanimiva je različnost reakcij na Stanovnikove besede. Tisti med borci, ki se zavedajo odgovornosti za prevaro, so se ustrašili. Po svoji stari navadi zahtevajo kar kazenski pregon, češ da takšne besede vzbujajo sovraštvo in razdor. Zahtevajo torej ukinitve ustavne svobode govora in misli. Takšne svobode svojim nasprotnikom nikoli niso priznavali.

Poseben primer je predsednik Milan Kučan. Ta bi rad kar ukazal, kako tisti, ki že 55 let pogrešajo svojce, pomorjene v neznanih brezni in jamah, smejo žalovati in kaj pri tem smejo ali ne smejo govoriti. Ukazuje nam, naj ne govorimo o preteklosti, čeprav sam s svojimi varovanci neprestano živi v preteklosti in je profesor Stanovnik v Rogu samo reagiral na predsednikovo zahtevo, naj zločinska preteklost postane temelj naše sedanjosti in prihodnosti.

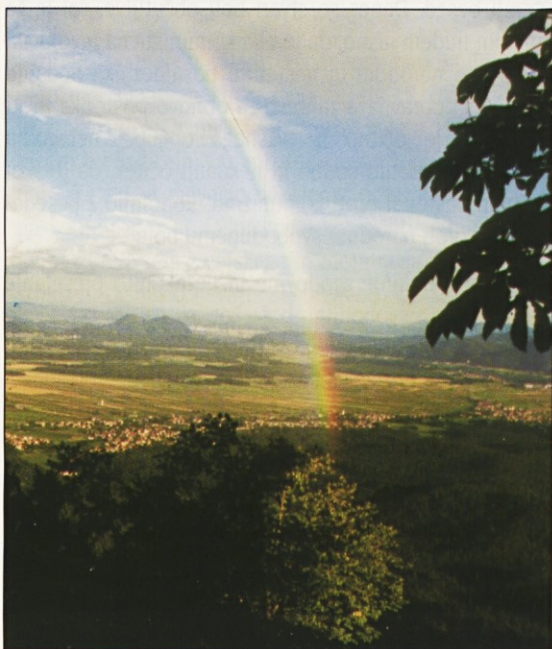
Drugi, ki ne vedo ali pa nočejo vedeti resnice, na dolgo in široko pripovedujejo, kako jim v partizanih ni nihče ničesar govoril o komunizmu in revoluciji, ampak samo o bo-

ju proti okupatorju, zaradi česar so šli in ostali v njihovi vojski. Ti se ali sprenevedajo ali so naivni, ker ne vidijo, da je prevara prav v tem, da so jim govorili in jih prepričevali, da gre za boj proti okupatorju, niso pa jim povedali resnice o revoluciji in niso govorili o komunizmu, zato so se borili v lažnem prepričanju, da se borijo za osvoboditev.

Tretji besede o osvobodilnem boju kot prevari preobračajo in prikazujejo kot očitke vsem partizanom in njihovim sodelavcem, da so bili oni prevaranti in zločinci, da so oni varali svoj narod in nasprotnike revolucije. Kakšen cinizem! Nasprotniki komunističnega nasilja niso bili prevarani, oni že 60 let vedo, da je bila NOB samo krinka in sredstvo za revolucijo in nasilen prevzem oblasti. Zato so se takšnemu NOB tudi uprli. Prevarani so bili partizani in njihovi sodelavci. Oni niso bili goljufi in zločinci, partizani so bili in so še vedno sredstvo in žrtev prevare in zločina, ki ju je zagrešilo vodstvo Komunistične partije Slovenije, zdaj pa so žrtev manipulacij, ki jo z njimi počenja jo nasledniki komunističnega vodstva in voditelji borčevskih organizacij.

Komunistična revolucija je bila temeljita in je segla tako globoko in daleč, da mora škof Rožman še čakati na pravico, na pokop in na javni spomin v domovini.

dr. Anton Drobnič

Mavrica nad Kranjem – pogled s Sv. Jošta

A N G L I J A

LONDON

V septembru je imela slovenska katoliška skupnost v Angliji priložnost prisostvovati dvema lepima cerkvenima dogodkoma.

Najslovesnejši in največji je bila **mednarodna sv. maša v westminstrski katedrali** v nedeljo, 24. septembra. Udeležilo se je je kakih tridesetih etničnih katoliških skupnosti, ki žive in pastoralno ter kulturno delujejo na območju Londona. Vodil jo je novi westminstrski nadškof Cormac Murphy-O'Connor ob somaševanju dveh škofov in velikega števila duhovnikov – kuratov različnih narodnih skupnosti. Westminstrska stolnica je bila nabito polna. Lahko rečemo, da je bilo navzočih kakih 3.000 ljudi različnih narodnosti (stolnica premore več kot 2500 sedežev). Pred nadškofom so v procesiji na čelu svojih zastopnikov pristopali k oltarju duhovniki kurati. **Slovensko skupnost** sta zastopali londonski Slovenki: Marica in Metka v narodnih nošah, ki vedno pritegne veliko pozornost navzočih, in Ivan Lavrič s slovensko zastavo. Frančiškanski brat Bonaventura z Brezij je nosil bandero brezjanske Matere Božje z napisom SLOVENIA. Slovensko zastopstvo sta vodila pater Primož z Brezij in župnik za Slovence v Veliki Britaniji S. Cikanek.

Novi nadškof je bil presenečen nad množico tako različnih etničnih skupnosti in njegovi nadškofiji, zato je v

Osemdesetletna Marica Hirschegger – Biberovič z vnukinjo Natalijo

svojem nagovoru poudaril duhovno in kulturno bogastvo, ki ga te skupnosti prinašajo v angleško in vesoljno Cerkev.

Drug pomemben dogodek pa je bil že tradicionalni **slovenski misijonski dan** v Bedfordu, ki smo ga letos obhajali v soboto, 30. septembra. Kljub slabemu vremenu se je v cerkvi sv. Križa na Cambridge Roadu zbralo pri sv. maši kar lepo število rojakov in

Marica in prijateljica Metka v narodnih nošah ob mednarodni maši v westminstrski katedrali

drugih prijateljev slovenskih misijonov ter naših misijonarjev. Tokrat smo imeli v naši sredi misijonarja jezuita iz Zambije, patra Lojzeta Podgrajška. Mašno bogoslužje je vodil župnik Cikanek ob somaševanju gosta iz misijonov in sodelovanju velikega števila ministrantov ter organistke Francke; pri igranju na orgle jo je s flavto spremljal njen sin Mark. Misijonar nas je z evangelijem in lepo pridigo prisrčno nagovoril in ob opisu svojega misijonskega dela in poslanstva vzpodbudil za vztrajanje v dobrem ter za nadaljnjo duhovno in gmotno pomoč misijonom.

Po slovesni sv. maši smo se ob misijonarju zbrali v župnijski dvorani k misijonski tomboli in srečelovu. Že pri mašni nabirki so verniki velikodušno darovali za potrebe misijonov. Nad misijonsko tombolo in srečelovom pa so bili naravnost navdušeni zlasti otroci in mlajši.

Za to prireditve imajo prav gotovo največ zaslug Gabrijela in Miha s svojo družino in sorodniki, Alma in Maks ter drugi prijatelji misijonov. Dobri Bog naj povrne vsem s svojim blagoslovom.

Osemdesetletnica Marice Biberovič, roj. Hirschegger

Že pred meseci je naša dobra, ugledna in zavedna Slovenka iz Londona, gospa Marica Biberovič dopolnila 80 let življenja. Svoj častitljivi jubilej pa je obhajala tiho in neopazno v krogu svojih domačih. Ker zaradi rahlega zdravja in oddaljenosti ne more več redno in pogosto prihajati k našim mašam v kapeli doma, smo vsi, ki se imamo za njene prijatelje, kar pozabili na ta njen življenjski jubilej. Naj nam Marica oprostí, da o tem šele

zdaj poročamo v Naši luči, katere nadvse zvesta naročnica in bralka je že od začetka njenega izhajanja. Naj se tokrat upošteva rek: *Bolje pozno kot nikoli*.

Prav vsak, zlasti starejši član slovenske katoliške skupnosti pozna našo dobro Marico, ki je vedno in vztrajno sodelovala pri večini naših skupnih prireditev in cerkvenih praznikov ter drugih dogodkov. Povsod tam, kjer zastopamo Slovenijo in slovensko Cerkev, je Marica redno in s ponosom sodelovala. Če le more, še vedno rada pride v svoji lepi narodni noši; naredila jo je tudi za svojo vnukinjo Natalijo, da sta se skupaj udeleževali naših srečanj. Ko ji je zdravje dopuščalo, ni nikoli manjkala pri slovenski maši v Londonu, čeprav ima do našega doma kar precej daleč. Nikdar ne pride praznih rok in tudi vedno požrtvovalno pomaga povsod, kjer je potrebno, tudi župniku pri vzdrževanju doma, zlasti kapele. Skoraj vse zavese in pregrinjale, ki jih imamo v kapeli in na oknih našega doma, so njeno delo in dar.

Ker prostor ne dopušča, da bi navedli vse podrobnosti iz njenega življenja, naj zapišem le njen kratek življenjepis. Rojena je bila 20. marca 1920, kot tretji otrok znane Hirscheggerjeve družine v Vevčah, v župniji Device Marije v Polju. Ime te družine je povezano z znano tovarno celuloze in papirja. Hirscheggerjevi so bili lastniki te nekdanje tako ugledne tovarne. Ko je bila Marica stara 17 let, ji je umrla mama. Marica jo je morala v družini nadomestiti pri oskrbi očeta, bratov in mlajše sestre Zalke. Vojna vihra tudi njim ni prizanesla. Ob koncu vojne so se s tisoči drugih beguncev podali na pot prek Ljubelja na Koroško. Kot bolničarka pri domobrancih je bila Marica priča težke

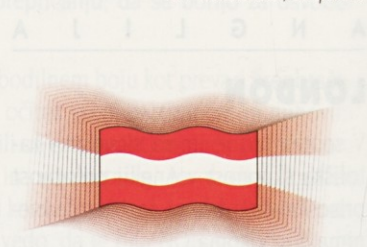
bitke pri Borovljah, v kateri je bilo mnogo naših fantov težko ranjenih. Najmanj osem domobrancev, ki so se pozneje razkropili po svetu, čeprav nekateri med njimi težki vojni invalidi, so se lahko le Marici zahvalili, da so ostali živi. Tudi njeni bratje Ernest, Rudi in Andrej ter sestra Zalka in oče so se razkropili po vsem svetu. Ernest in Rudi (že pokojni) sta odšla v Argentino. Ernest živi s svojo številno družino v Mendoci. Zalka je odšla v ZDA (v Cleveland), kjer je živel tudi zdaj že pokojni oče in pred nekaj leti umrli najmlajši brat Andrej (v Michiganu).

Marico je pot vojnega begunstva pripeljala v Anglijo. Tu se je srečala s svojim zdaj že pokojnim možem Vojislavom, s katerim sta imela tri otroke: hčerko in dva sina. Vsi trije že imajo svoje družine, tako da je Marica "nana" (stara mama) štirim vnukom in petim vnukinjam ter prababica dvema pravnujnama in enemu pravnuku.

Ob njenem visokem življenjskem jubileju ji slovenska katoliška skupnost

v Angliji in naša katoliška misija v Londonu iskreno čestitata in kličeta nanjo božjega blagoslova in varstva božje Matere Marije.

S. Cikanek, župnik

A V S T R I J A

LINZ

Prvo nedeljo v septembru je slovensko skupnost v Linzu obiskal msgr. Janez Pucelj in med nami daroval sveto mašo. Po njej se je vsa skupnost zbrala v slovenskem središču, kjer je predsednik **Anton Zore v imenu Slovencev iz Linza pozdravil g. Puclja** in mu izrazil veselje, ki so ga doživljali rojaki ob njegovem obisku.

Mama Matilda Grandovec se je v bolnišnici razveselila obiska.

K slovenski maši znova prihaja **Matilda Grandovec**; zaradi operacije na kolenu je bila v mesecu maju in juniju odsotna. Operacija je dobro uspela, zato se slovenska skupnost veseli, da je zopet med nami.

PREDARLSKA

Srečanje Slovencev v Rankweilu

23. septembra je bil nepozabni sobotni večer, ko smo se pri slovenskem bogoslužju v baziliki Naše ljube Gospe v Rankweilu srečali Slovenci iz Predarlske, kneževine Liechtenstein in vzhodne Švice.

Obiskal nas je škof dr. Jožef Smej iz Maribora in z nami opravil svetotelno romanje. Tako smo se pridružili mnogim Slovincem doma in po svetu, ki romajo v svetišča, določena za svetotelni odpustek. Čeprav naša pot ni bila dolga in naporna, smo se z daritvijo in ob poslušanju božje besede znova duhovno obogatili.

Ta največja božjepotna cerkev v tej deželi je letos cilj mnogih romarjev od blizu in daleč. Na vzpetini, obdani z vinogradi, vabi s svojo lepoto in mogočnostjo vernike k Mariji, božji Materi. Čudovit razgled po dolini, kjer teče reka Ren, obdana z vrhovi gora, še bolj pa notranja lepota bazilike, vabi vernega človeka k molitvi in zahvali. Temu romarskemu "pohodu" smo se pridružili tokrat tudi Slovenci, da bi se zahvalili za vse darove in milosti Bogu in Mariji. Vsak je položil svojo prošnjo in zahvalo na oltar za vsa preživeta leta v tujini in srečno vrnitev.

Višek našega srečanja in romanja je bila sv. maša, ki jo je daroval g. škof z izseljenskima duhovnikoma iz Švice in Predarlske. Iz domovine sta se našemu slavu pridružila, g. provin-

cial Štefan Balažič in župnik Drago Svetko iz Celja. Somaševal je še dr. Walter Juen, rektor božjepotne cerkve.

Na začetku smo pozdravili g. škofa in goste, ki so se nam pridružili. Tega obiska smo se toliko bolj razveselili, ker prihaja g. škof iz škofije, od koder je večina naših rojakov, še posebna čast pa je bila za prekmurske rojake, saj je g. škof rojen v tej deželi.

Sv. maša je bila v čast Materi božji in tudi nagovor je g. škof posvetil Mariji, nebeški Materi, in blaženemu škofu Antonu Martinu Slomšku. Njemu je posvečena četrta nedelja v septembru. Pri razlagi božje besede nas je g. škof opogumljal za ideale, ki jih je živel in uresničeval ta svetnik, ter za nauke, ki jih je kot pastir oznanjal slovenskemu človeku. Del pridige je namenil tudi domačim vernikom.

Med slovesnim bogoslužjem je prepeval zbor iz Nove Gorice in Šempetra ob spremljavi orkestra.

Pevci, v glavnem sami mladi, so s svojimi glasovi z lahkoto obvladali cerkev. Orkester, ki jih je spremljal, je z ubranim igranjem in mogočnostjo njihovo petje še povzdignil. Božje ljudstvo je skrbno prisluhnilo tako mogočnemu slavu, ki so ga ustvarjali pevci in orkester v božjo čast in nepozabno doživetje romarjem. Na orglah je zbor spremljal fant, star 13 let.

Bogato in nepozabno doživetje glavnega celebranta g. škofa ter pevski zbor in orkester so po bogoslužju nagradili navzoči z navdušenim in dolgotrajnim ploskanjem. Po maši so nas razveselili še s kratkim programom cerkvenih in narodnih pesmi. Za slovo so vsi sodelu-

joči pred oltarjem zapeli najbolj priljubljeno Marijino pesem – Marija skozi življenje.

Pozdravi in srečanja rojakov so se nadaljevala pred cerkvijo in pri skupni večerji, kjer so se po naporni vožnji in sodelovanju pri bogoslužju okrepčali in pripravili na počitek. Naslednji dan jih je čakala še dolga vožnja do Einsiedeln in sodelovanje pri romarski maši Slovencev iz Švice ter popoldanski kulturni program.

BELGIJA in NIZOZEMSKA

THULIN

Sporočamo žalostno vest, da je 19. septembra v **Boussu umrla Nada Kopriva**, vdova Burnik, iz Thulina. Pogrebna sveta maša je bila v župnijski cerkvi sv. Martina v Thulinu v soboto, 23. septembra. Tudi iz Slovenije je prišlo več sorodnikov.

Pokojna Nada Kopriva iz Thulin

Gospa Nada se je rodila 29. januarja 1921 v Ilirski Bistrici (Jelšane) in letos izpolnila 79 let. Njen pokojni mož Viljem, rudar, je umrl že leta 1980, star le 61 let!

Do zadnjega je rada brala Našo luč. Velikokrat je z nami poromala na romanja: Bon-Secours, La Panne, Ouaregnon, Lens ... Naj počiva v miru! Sinu Marku in hčerki Vilmi, njunima družinama in drugim sorodnikom izrekamo naše iskreno krščansko sožalje.

MAASMECHELEN

Slovenski dan

Društvo Slomšek se opravičuje zaradi neveščnosti, ker smo morali v zadnjem trenutku odpovedati 40. slovenski dan. Iz Slovenije smo namreč prejeli sporočilo, da zaradi bolezni ni mogel priti ansambel, ki naj bi na prireditvi igral. Slovenski dan je prestavljen na 18. november.

Opgrimbi

Tudi v Naši luči želimo izraziti najpristrčnejšo čestitke novoporočencema

Silviji BOGOVIČ in Ronniju ČOTARJU. 16. septembra smo se zbrali v župnijski cerkvi nevestinega bivališča. Neusmiljeno deževje ni pokvarilo veselega razpoloženja. Ne vem, ali se bo še kdaj ponovilo, da se bosta poročila dva, ki sta čisto slovenskega porekla. Silvijini starši, Silvo, rojen v Koprivnici pri Brestanici, in Marija Sintič, rojena v Svetem Križu – Podbočje, ter Ronniji, Jožef (mi ga kličemo Pepi) Čotar iz Dornberka in Marija Novak, rojena v Belgiji, so vsi Slovenci.

Obred in poročno mašo je opravil flamski župnik. Obred smo lahko

spremljali z lepo knjižico, ki sta jo pripravila sama ženin in nevesta. Slovenski duhovnik je pridigal v slovenskem jeziku. Slavje pa je v pristnem domačem ozračju zaznamoval naš odlični zbor Slomšek.

BODITA SREČNA, SILVIA IN RONNY!

EISDEN

V prostorih Slovenske katoliške misije spet poteka **pouk slovenskega jezika**, ki ga vodita Anica Kos in Polde Cverle. Prihaja kar nekaj ljudi, ki jih je očarala lepota Slovenije, po rodu pa so Flamci, Nizozemci ali celo Filipinci. Veseli bomo, ko se bodo pridružili tudi potomci Slovencev. Že kar nekaj časa ni novih učencev iz naših vrst. Se bomo mar izgubili med večinskim narodom?! Ali nam slovenstvo in jezik naših prednikov nič več ne pomenita?!

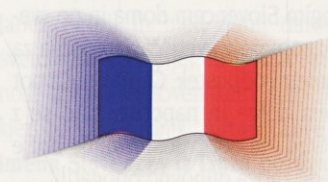

Pokojna Zinka Strgar iz Maasmechelna

BRUSELJ

Pripravljamo uradno ustanovitev novega slovenskega pastoralnega središča v glavnem mestu združene Evrope. Stavbo pravkar obnavljamo. Bruseljski kardinal Danneels je

že pozdravil našo zamisel. Ustanova se bo imenovala po Cirilu in Metodu. Za njeno cerkvenopravno ustanovitev je v imenu slovenske škofovske konference zaprosil metropolit in ljubljanski nadškof dr. Franc Rode v sodelovanju z narodnim delegatom za izseljensko pastoralo v Evropi, msgr. Janezom Pucljem. Za odgovornega v novi ustanovi je predlagan Alojzij Rajk, slovenski izseljenski duhovnik v belgijskem Limburgu in na Nizozemskem. Za vse skupaj pa se moramo zahvaliti našemu velikemu rojaku in prijatelju, g. Karlu Kozini, ki mu je božja previdnost omogočila za Cerkev v Sloveniji narediti nekaj tako posebnega in velikega.

F R A N C I J A

PARIZ

Začetek šole in verouka

Po lepih, bogatih in mirnih počitnicah smo spet prišli k verouku in v šolo. Bilo je prijetno in bogato, saj se je vsak veselil srečanja z drugim. Pred nami je bilo novo šolsko in veroučno leto in z njim nekatere spremembe. Namesto Antonije Bernard je postala učiteljica slovenskega jezika za mladino in odrasle **Barbara Ložar**. Gospe Antoniji se prav lepo zahvaljujem v imenu slovenskih ljudi za leta truda pri poučevanju slovenskega jezika, kulture in omike. Njeno delovanje je bilo globoko in vztrajno, saj se je znala vključiti v miselnost mladih ljudi. Hvala vam za vse delo

Virginija in Aleksander Škrli sta si pred Bogom in pričami podelila zakrament svetega zakona.

in trud pri oblikovanju slovenske mladine v Franciji! Učiteljici Barbari pa želimo, da bi bilo njeno delo globoko zakoreninjeno v slovenskem jeziku in kulturi. Najmlajše pa je letos lepo sprejela in jih z nasmehom popeljala v razred Antonija Šimc. Starše prosim, da bi se resnično zavedali, kako je znanje slovenskega jezika in poglobitev vere pri verouku za njihove otroke pomembno.

je. Čeprav nas je le peščica, je naše petje štiriglasno, kar preseneča francoska ušesa, ki so navajena samo na dvoglasno petje. Primorski pregovor pravi: "Če sta dva ali trije Slovenci skupaj, že lahko pojejo štiriglasno." Pri takih mašah drugi spoznavajo Slovenijo, njeno Cerkev in človeka. Slovenci po svetu so najvidnejše osebnosti za spoznavanje naših lepote na verskem in narodnem področju. Kajti čim bolj smo raztreseni

po francoskih mestih in vaseh, bolj smo vidne priče Slovenija. Krajevni župnik mi je že večkrat rekel: "Takšna srečanja duhovno bogatijo župnijo in prispevajo k skrbi za zdomce vsega sveta." Vse to nas napolnjuje z mirom in nam daje moč, da se duhovno bogatimo pri izvirih in izlivih dveh jezikov, dveh Cerkva, in da skupaj nadaljujemo pot k Njemu, ki je naše upanje.

Pred mašo so verniki prišli k zakramentu sprave, kar je zelo pohvalno. Petje v slovenskem jeziku je vodila Marija Škrli iz Pariza. Po maši smo se vsi napotili v majhno, a lepo gostilno, ki nam jo je kot vedno rezervirala Matilda Pal. Tudi to spada k prazniku srečanja, saj je pogostitev vidni del veselih Slovencev. Veseli me, da se Slovenci iz tega okraja še vedno srečajo dvakrat na leto. Pri obloženih mizah pa je lepa priložnost, da se pogovarjamo, pojemo in se veselimo. Taki trenutki pišejo knjige in dnevnike iz življenja vsakega izmed nas. Vsak je dal drugemu, kar nosi v sebi, s čimer smo pokazali, da smo

CHILLEURS AUX BOIS

V majhni, a lepi in zeleni župniji v Chilleurs aux Boisu, nedaleč od mesta Orleansa v Loiretu, je bil v nedeljo, 1. oktobra, poseben praznik za vse tamkajšnje Slovence. Prva nedelja v oktobru je že več let rezervirana za srečanje Slovencev. Tamkajšnji župnik nam rad da na razpolago cerkev in tudi svoje vernike, da se pri dvojezični maši poklonimo Bogu in se med seboj bolje spoznamo. To je "ekumensko srečanje" dveh Cerkva, ki pa pripadajo vesoljni Cerkvi. Na ta dan pridejo Francozi v večjem številu, ker občudujejo slovensko cerkveno pet-

V pekarni Verota in Evgenije Raspor v Nici se iz francoske moke peče slovenski kruh.

Svet slovenske katoliške misije v Nici pošilja pozdrav vsem rojakom.

bratje in sestre v Kristusu. Naj nam ne bo vseeno, kako govorimo, pišemo ali pojemo, saj nas drugi gledajo in si ustvarjajo mnenje o nas. Najbolj pomembno pa je, da na koncu priznamo in rečemo: "Lepo je bilo, še bomo prišli!" Hvala vam!

JUŽNA FRANCIJA

NICA

Česa posebnega tokrat iz Nice nimamo povedati, lahko pa se pohvalimo, da se še vedno grejemo pod kar toplim božjim soncem, medtem ko marsikje že tarnajo, da jih pošteno zebe. S sočutjem moramo misliti predvsem na rojake v skandinavskih deželah, saj pri nas v Nici tudi pozimi temperatura ostaja na zavidljivi višini od 11 do 13 stopinj nad ničlo.

V septembru pa smo se vseeno pogreli ob lepem doživetju. Prav na Slomškovo nedeljo smo obhajali dan izseljencev, ki približno vsaki dve leti zbere k skupnemu praznovanju občestva tujih narodnosti. Tudi krajevna

škofija temu dogodku pripisuje velik pomen, saj je slovesno mašo vodil škof Jean Bonfils ob somaševanju obeh generalnih vikarjev in velikega števila duhovnikov. Nasploh je v škofiji Nica veliko tujih duhovnikov. Nekateri prihajajo sem preživljat svoj pokoj, drugi na zdravljenje ali iz drugačnih razlogov. Tako je naš duhovniški zbor narodnostno precej raznolik.

Letos smo se odločili, da bomo naše jubilejno srečanje zaznamovali s tedensko molitveno pripravo. Tako smo izseljenki duhovniki v škofiji v različnih župnijah organizirali bogoslužja, nekaterih smo se ob molitvi in družabnosti srečevali z domačini. Prav je, da krajevna občestva v okolju našega bivanja opazijo in cenijo našo navzočnost ter nas tako sprejemajo z bolj odprtimi srci.

Seveda smo poskrbeli, da je bilo pri osrednji slovesnosti moč opaziti tudi Slovence. Naš Toni Kobal je visoko vihtel slovensko zastavo, škofu smo izročili simbolično darilo (potico in steklenico rujnega vinca), pri maši pa je bilo slišati tudi slovensko besedo v pesmi in molitvi. Prav tako smo dodali svoj delež h kulturnemu programu po maši. Iskrena zahvala vsem rojakom, ki ste se zavzeto vključili v pripravo praznovanja!

Ob tej priložnosti bi rad poudaril, da slovenska skupnost na jugu Francije z veseljem po dolgih letih pričakuje pastoralni obisk slovenskega škofa. V nedeljo, 26. novembra, bo med nami

V Nici je gostoval zbor škofijske gimnazije iz Šentvida nad Ljubljano.

v Nici škof Alojz Uran, dan prej pa bo obiskal tudi naše rojake v Marseillu. Nikar ne prezrite tega za nas tako pomembnega dogodka!

Vsem rojakom na francoskem jugu in drugje pošiljam tople in iskrene želje, naj vas Bog varuje in blagoslavlja!

Vaš duhovnik David

sosednjimi evangeličanskimi verniki, ki so bili v velikem številu prisotni pri tej zahvali. Nič nas ne ločuje; molitev, pesem in družabnost nas povezujejo. Pravo ekumensko srečanje je kadar smo vsi skupaj. Pri tem velja poleg župnika velika zahvala Drugi generaciji, ki nas s pesmijo združuje!

Marinka Mošnik

Ivanka Jeršin (na levi) iz Wiesbadna se je preselila v domovino.

FRANKFURT

V začetku septembra je bilo skupaj z Našo lučjo razposlanih po naši župniji nekaj sto obrazcev zahtevka za volitve po pošti. Koliko so jih naši državljani dejansko poslali na državno volilno komisijo v Ljubljano, je drugo vprašanje. V časopisih in po radiu je bilo slišati številko prek 4000. Ob tem pa je bilo tudi rečeno oziroma zapisano, da je republiška (čemu in zakaj še vedno republiška volilna komisija, saj je to volilna komisija države Republike Slovenije, ne pa ena od republik v ...) volilna komisija poslala vsem našim državljanom, ki imajo v tujini stalno bivališče, ta obrazec za prijavo k volitvam

oziroma za vpis v volilni imenik. Konec septembra je klicala neka gospa s stalnim bivališčem v tujini in spraševala, kako je z volitvami, češ da ni dobila nobenega obvestila. Žal je bilo že prepozno, da bi ji poslal obrazec. Vsekakor je postopek za volitve za naše ljudi, ki živijo v tujini, preveč zapleten ali pa tudi zbirokratiziran v primerjavi z npr. enostavnim španskim. Kot je najbrž zbirokra-

BERLIN

Druga generacija nas združuje

Kar pridno smo že zakorakali v novo šolsko in veroučno leto in se ob tem razveselili novice, da je naši mladi glasbeni skupini **Druga generacija uspel velik podvig. Izdali so namreč svojo prvo zgoščenko.** Vse pesmi so napisali sami in, na kar smo najbolj ponosni, vsa besedila so v slovenščini! Snemali so v Sloveniji, pri Alfiju Nipiču in njegovem sinu Dejanu v Slovenski Bistrici, pomagal jim je tudi kitarist Mike.

Da je do realizacije projekta prišlo, imata prav gotovo veliko zaslug Alfi Nipič in župnik Dori, ki jih vseskozi spremlja in vzpodbuja. Fantje so pridno delali, veliko igrali doma in drugod, najlepše pa je, kadar zaigrajo pri sveti maši: to je glasba za dušo in srce. Letos so to najlepše pokazali na zahvalnem dnevu, na katerem so pri maši, obhajali smo jo z nemško župnijo, bili glavni nosilci. Igrali so za Nemce in Slovence. Maša je bila pravo doživetje, lepa predstavitev skupnega sodelovanja slovenske in nemške župnije ter sodelovanja s

Zbrani po maši 17. septembra v Frankfurtu. Nekateri bi na ta način kar ponavljali.

tizirana sledeča stvar. Neka gospa ima v tujini okrog 30 let grob svojega sina. Ker ne namerava več plačevati najemnine za grob, ga bodo v teh dneh zravnali. Hotela pa je ohraniti nagrobni kamen in ga prepeljati v domovino na domače pokopališče. Ko je na veleposlaništvo vprašala, če so potrebni kakšni posebni postopki in obrazci, so odgovorili, da bo menda morala plačati pri uvozu v Slovenijo davek na dodano vrednost (Mehrwertsteuer) in še kakšno stvar. Naj si komentira vsak sam!

Kar nekaj praznikov je bilo v septembru. Šestdesetletnico življenja je praznoval Janez Adamič iz Karbena. Z ženo Marijo sta redna obiskovalca slovenskega bogoslužja in pomočnika pri naših srečanjih in veselicah. V nedeljo, 17. septembra (rojstni dan ima nekaj dni prej), je s prijatelji in znanci praznoval to lepo obletnico bivanja na naši zemlji. Isto nedeljo je praznoval rojstni dan tudi župnik. Po dopoldanski nedeljski maši so mu župljani v Frankfurtu s penečim vinom voščili, in to že s pogledom na kakšno leto pozneje, ko bo ...

Pokojni Franc Sevshek (na skrajni desni); glej NL 7/2000, stran 28.

V nedeljo, 1. oktobra, smo se v Frankfurtu poslovili od Ivanke Jeršin iz Wiesbadna, ki se je kar na hitro odločila za vrnitev v domovino v domači kraj. V Nemčijo je prišla leta 1966 kot tekstilna delavka in se tudi zaposlila v tekstilni tovarni. Ko pa je podjetje propadlo, je dobila službo kot čistilka v muzeju. S to službo se je pred 15 leti upokojila in dobivala majhno pokojnino. Kljub temu je bila pozorna tako do slovenskih duhovnikov kot tudi do jezuitskih bo-

goslovcev, ki so tu študirali, ter tudi do drugih. Bila je zvesta obiskovalka slovenske nedeljske maše (če ni bilo nikogar drugega, je ona gotovo prišla in še druge je spomnila na to) in drugih prireditvev. Velikokrat so jo pripeljali k maši in k drugim prireditvam drugi, če pa ni imela prevoza, je k maši v Mainz prav gotovo prišla z mestnim avtobusom in tudi uro ali več čakala na bogoslužje. Pri maši pa je bila redno že v soboto zvečer v nemški župniji. V premislek mnogim, ki imajo včasih toliko pomislov glede poti, časa in še česa, ko bi morali priti k slovenskemu bogoslužju. Ivanki, doma bo živela pri nečakinji, vsi skupaj želimo lepe dneve. Naša skupnost v Mainzu jo bo gotovo pogrešala.

Na prijavnem uradu sem zvedel, da sta poleti umrla dva Slovenca. V Frankfurtu je avgusta umrl **Vinko Kociper**, star 51 let. Isti mesec je umrla tudi 50-letna **Lidija Celan** iz Taunussteina. Molimo za ta dva pokojna in tudi za druge, zlasti za pozabljene in zapuščene.

Nasmejani Janez Adamič (v ospredju s kravato) ob praznovanju 60-letnice.

rem

Pokojni Slavko Hozjan iz Wuppertala z ženo Angelo, ko je ta praznovala 50. rojstni dan.

KÖLN

WUPPERTAL

Pokojni Slavko HOZJAN je bil rojen na god sv. Martina, 11. novembra, leta 1940 v Mali Polani v Prekmurju. Umrli je v bolnišnici v Wuppertalu na prvo soboto, 5. februarja, tri tedne potem, ko ga je zadela možganska kap. Pokopan je bil pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah dan pred praznikom Lurške Matere božje. Doma je naredil lepo kapelico prav njej v čast; Marijin kip je prinesel iz Nemčije. Ni naključje, da se mu je Lurška Marija želela za to prav na njej lasten način zahvaliti. Oba z ženo Angelco sta bila namreč njena velika častilca.

Ko je bil Slavko star 15 let, se je s starši preselil iz Prekmurja v Cerkvenjak v Slovenskih goricah. V Mariboru se je izučil za zidarja. Leta 1965 se je poročil z Angelo Pihler. Kmalu po rojstvu hčerke Dragice sta odšla na delo v Avstrijo v Salzburg, kjer sta šest let delala v hotelu. Leta 1971 sta odšla v Nemčijo. Pokojni Slavko je bil dober, zelo delaven, priazen in

potrpečljiv človek. Predvsem pa dosleden kristjan. Bog ga je našel vrednega in ga kot zrel sad "obral" za nebesa.

Zanj bi bil primeren tale nagrobni napis: "Šel sem od tebe samo za trenutek in sploh ne daleč. Ko boš prišla tja, kamor sem odšel jaz, se boš vprašala, zakaj si jokala." Njegovi dobri in globoko verni ženi Angelci in hčerki Dragici naše iskreno sožalje, Bogu pa hvala zanj, ki smo ga smeli imeti med nami kot Njegov poseben dar.

HAAN pri Solingenu

Umrli je Amalija, "Malči" KEUC, rojena Snajder 11. 12. 1945 v Mariboru. V Lenartu je hodila v osnovno šolo in se izučila za trgovko. Julija 1965 se je poročila s Francem Keucem iz Lenarta, ki pa je bil takrat že na delu v Zahodni Nemčiji. Takoj ko je prišla za možem v Nemčijo, je začela delati v bolnišnici v Düsseldorfu. Leta 1968 se je mož osamosvojil in kot mizarski mojster odprl svojo delavnico. Po rojstvu

Pokojna Amalija Keuc iz Haana

prve hčerke Andreje leta 1971 se je zaposlila v mozevi delavnici in delala do 1999 v trgovski stroki. Druga hčerka Petra je bila rojena 1973. Amalijino posebno veselje je bilo petje. Več kot 22 let je pela v cerkvenem zboru sv. Bonifacija v Wuppertalu. Poleg petja se je rada ukvarjala z rožami in vrtnarjenjem. Brez najmanjših znakov bolezni jo je 31. julija. letos pri delu na vrtu zadela možganska kap. Naslednji dan ob 9. uri se je mirno preselila v večnost. Pokopana je bila 8. avgusta na katoliškem pokopališču v Haanu. V tem mestu sta si z možem postavila lep dom in delavnico. Na njenem pogrebu je bilo veliko nemških prijateljev in sodelavcev, pa tudi iz domovine so prišli sorodniki, ki so se ji na ta način želeli zahvaliti za njeno dobroto in pomoč. Pokojna Malči je bila plemenitega značaja in veselega srca. Živel je in vzgajala otroke v veri, v kateri je okrepcana z zakramentom sv. maziljenja odšla k svojemu Stvarniku. Najlepši spomenik, ki ga lahko človeku postavi, je v srcih njenih najdražjih: "Zelo smo jo ljubili in ne bomo je nikoli pozabili – zanj

(Mannheim) Toni Flajs se je s kolesom in zastavo pripeljal v Slovenijo.

pa bomo radi molili." Naše iskreno sožalje družini Keuc!

HILDEN

Umrli je Vinko, "Vinc" GAŠPARIČ. Rojen je bil 6. aprila 1933 in že 10. aprila je pri sv. krstu v župnijski cerkvi sv. Marije na Polenškaku postal božji otrok. Pogosta obiskovalka številne družine Gašparičevih je bila sestra smrt. Brat Lojzek je umrl kot dojenček, brata Frančka pa so odnesle grozote 2. svetovne vojne; in potem so umrli tudi starši.

Vinko se je najprej zaposlil v Kidričevem, v rodni Bratislavi pa si je izbral za ženo Marijo Kokol.

Rodil se jima je sin Vincek. Kmalu nato so odšli v Nemčijo v Hilden, kjer so si s trdim delom ustvarili prijeten dom. Tujina jim je omogočila spodobno življenje, zato so jo spoštovali, a domovine niso nehali ljubiti. Kot lastovke so se pogosto vračali v rodni kraj k svojim sorodnikom in prijateljem. Žal pogosto tudi na pogrebe (svojih dveh sester Lize in Marije ter najmlajšega brata Tončka, nečakinj in nečakov ter tasta). Huda bolezen je tudi Vinca priklenila na bolniško posteljo, od

koder ga je Gospodar življenja in smrti odpoklical k sebi v začetku julija letos. Vstajenja čaka na pokopališču v Hildnu. Pogrebne slovesnosti je vodil g. Mlakar ob številni udeležbi sorodnikov iz domovine ter rojakov in prijateljev iz Hildna in okolice. Ženi Mariji, sinu Vinku in sorodnikom naše sožalje. Dragi Vinko, počivaj v miru!

mm

MANNHEIM

S kolesom v Slovenijo

Toni Flajs iz Mutterstadta pri Ludwigshafnu je navdušil še tri

Prvoobhajanka Metka Kurnik s staršema in bratom

nemške prijatelje za obisk Slovenije s kolesi. Toni je bil rojen v Apačah, kmalu nato pa je s starši prišel v Nemčijo, tako da je otroštvo preživel že v Nemčiji. Kljub temu je ostal zaveden Slovenec. Najprej je navdušil za lepote Slovenije svojo ženo Evo, zdaj pa navdušuje še prijatelje. Na težko in kar 1120 kilometrov dolgo pot je vzel s seboj še slovensko zastavo, s katero je vso pot oznanjal, da je na kolesu zaveden Slovenec, čeprav so ga ljudje ob poti slišali govoriti nemško, saj prijatelji slovensko ne razumejo. Vsak dan so prekosarili več kot 150 kilometrov in bili ob večerih utrujeni in lačni. Ko

Slovenci iz Waldkraiburga se redno srečujemo pri sveti maši.

Krst Andreasa Huberja

so jih starši dohiteli z avtom, se kar niso mogli načuditi, kako velike porcije so si naročili za večerjo. Ko so prikolesarili do Slovenije, je zastava na Tonijevem kolesu še bolj ponosno zaplapolala, sam pa je bil svojim prijateljem ponosni tolmač. Prijatelji se niso mogli načuditi, da lahko brezhibno govori dva jezika. V Apačah jih je čakal slovesen sprejem sorodnikov in prijateljev (in gotovo tudi obilna večerja, zalita z dobrim štajerskim vinom).

Prvoobhajanka Metka Kurnik

V juniju je številne obiskovalce slovenske maše v Schwarzwald prešenetila prvoobhajanka Metka. Po

veliki noči je bila pri prvem obhajilu v župniji St. Otmar v Hoch Mössingu. K junijski slovenski maši pa je prišla v prvoobhajanski obleki in ministrirala pri maši. V času, ko že skoraj ni več majhnih slovenskih otrok, je res imenitno, da še vidimo koga, ki ministrira, in to celo v obleki od prvega obhajila (ministrantskih oblek v mali gozdni cerkvi, kjer se v poletnih mesecih enkrat srečujemo pri slovenski maši, niti ni).

MÜNCHEN

V septembru smo spet začeli s poukom **v sobotni slovenski šoli**, h kateri so se vpisali vsi tisti, ki so že

(München) Začelo se je novo šolsko leto.

lani obiskovali naš pouk. Trije starši pa so se zanimali za predšolski slovenski vrtec na novo. Skušali jim bomo ustreči, kakor hitro bomo dobili novo učiteljico. Šolski pouk je organiziran po ustaljenem programu. Poučujemo verouk, slovenščino in domoznanstvo, pri katerem se učenci seznanijo s slovensko kulturo. V letošnjem šolskem letu se učimo Zajčevo igrico **KRALJ MATJAŽ IN ALENČICA**, ki jo bomo uprizorili za materinski dan.

Krst: V prikupni cerkvi v Höhenmoosu je pri krstu postal božji otrok **Andreas**, tretji sin **Kajetana Huberja in Pavle, roj. Golob**. Botra sta bila Marija Čurić, roj. Golob in njen mož Zdravko. Ob tem veselem dogodku so se zbrali številni sorodniki in prijatelji. Milost krsta je velika sreča za krščenca, starše in vse krščansko občestvo. Skrbnim staršem iskreno čestitamo, malemu Andreasu pa želimo obilo blagoslova na poti, ki jo začena.

OBERHAUSEN

V skupnostih v Güterslohu, Krefeldu ter Essnu smo z veseljem, ponosom,

Po poroki v Hammu – Olga in Tone Borštner

Letošnja prvoobhajanka Jana Potočnik iz Bottropa s staršema

predvsem pa v globoki veri in zaupanju v njegovo priprošnjo praznovali **prvo obletnico Slomškove blaženosti**. Z besedo in pesmijo smo si znova osvežili njegovo veličino, da bi nam ostajal blizu kot vzornik in priprošnjik pri Bogu. Svoj del sta prispevala tudi pevska zbor; v Essnu moški zbor Bled, v Krefeldu pa deklški skupina Imakulata.

Romanje v Kevelaer k Tolažnici žalostnih ima med poruskimi rojaki dolgo tradicijo. Rojaki, ki imajo dober spomin, so izračunali, da je bilo letošnje romanje že dvainštirideseto,

samo leto mlajše kot slovenska župnija. Koliko rojakov se je že zvrstilo pred Marijo - s prošnjami, zahvalami, z otroško toplimi in lepimi spomini na mnogotera romanja na Brezje, Ptujsko goro, Sveto goro in mnoge druge Marijine božje poti.

Zadnja leta romamo na rožnovensko nedeljo. Bil je pust in deževen dan, zato je bilo pričakovati manjši obisk rojakov. Kljub temu se nas je zbralo zavidljivo veliko. Dokazali smo, da smo Slovenci Marijin narod.

Slovesnemu bogoslužju so sledile pete litanije Matere božje in posvetitev Mariji. Nato smo zbrano prisluhnili izboru Marijinih pesmi pod svetoletnim geslom Vseh slovenskih src Kraljica, ki so jih občuteno zapeli mešani zbor Slovenski cvet, Slovenski fantje ter deklški zbor Imakulata. Svoj duhovni utrip so vpletli že pri sv. maši.

Čeprav je skupen zaključek pri milostni kapeli zaradi slabega vremena odpadel, se je mnogo rojakov pred odhodom tiho ustavilo na tem svetem kraju. Razveseljivo je tudi, da je lepo število rojakov v duhu svetega leta prejelo zakrament sv. spove-

di. Bog daj še mnogim tega globokega spoznanja božje bližine, odpuščanja in novih milosti ter moči.

V povabilu za letošnje svetoletno romanje je bilo zapisano:

Slovenski rod, ki živi tod, na romarsko se odzval je pot ... Bogu hvala za vse milosti svetega leta, podeljene po Marijini priprošnji na tem svetem kraju.

Abrahama je 22. septembra z mladostnim nasmehom pričakala naša rojakinja **Rozina Lovrenčič** iz skupnosti v Krefeldu. Številne darove, ki jih ji je naklonil dobri Bog, z veseljem daruje tudi slovenski skupnosti: od petja, priprave dobrot, sodelovanja ... Bog daj, da bi ostala zdrava, dejavna in vedno tako veselo razpoložena!

Po krajši hudi bolezni in trpljenju je odšel v novo življenje naš rojak **Julijan Bizjak** iz HERNEJA. Pokojni Julijan (doma je bil iz župnije Zibika) je bil star šele 66 let, od teh je tri desetletja preživel na tujem. Zanj lahko v polnosti rečemo, da je bil pristen Slovenec – delaven, srčno dober in vedno pripravljen pomagati, priljubljen ter globoko veren. Še zadnji obisk domovine je skupaj z ženo Marico sklenil na Brezjah pri Mariji.

Naj mu bo dobri Bog plačnik za vse. Njegovim domačim, posebej ženi Marici, hčerki Olgi ter sinu Dragu izražamo sožalje in molitveni spomin na pokojnega Julijana.

Prav ob misli na molitveni spomin naj nam vsem velja spodbuda meseca oktobra, ko smo na različne načine vpletali molitev rožnega venca pri mašnih daritvah, da bi novembra bili združeni z našimi rajnimi. Naj bodo mnogi rojaki, pokopani po tujih deželah, deležni naše ljubeče po-

Po krstu Anke Fione Resnik v Essnu

Za začetek šolskega leta se je skupinica otrok veselila v zabavnem parku Tripsdri pod Michaelsbergom.

zornosti – duhovnih sadov naših molitev, sv. maš, dobrih del ...

AZ

STUTT GART

Spominska plošča ob 450. obletnici izida Katekizma, prve slovenske tiskane knjige

Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar iz Ljubljane in Generalni konzulat iz Münchna sta ob 450. obletnici izida prve slovenske tiskane knjige organizirala odkritje spominskih plošč v Rothenburgu nad reko Tauber in v Tübingenu.

Ko je bil Trubar kot protestantski pridigar v Rothenburgu, je sestavil Katekizem in Abecednik in ga dal natisniti v Tübingenu. S prvo tiskano knjigo v slovenskem jeziku je tudi slovenski narod stopil ob bok drugim evropskim narodom. V spomin na ta dogodek so v petek, 22. septembra, v Rothenburgu, in v soboto, 23. septembra, v Tübingenu odkrili ploščo

na hiši, kjer je bila takrat tiskarna. V Tübingenu se je začel program v mestni hiši, med katerim so nas pozdravili zastopnik tamkajšnjega župana, predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar ter ljubljanska županja.

Ob grobu prvega slovenskega župnika v Stuttgartu dr. Felca na pokopališču v Mirnu pri Gorici

Navzoči so bili številni gostje, med drugimi veleposlanik RS iz Berlina g. Alfonz Naberžnik z ženo ter gospa veleposlanica Dragica Urtel Hrovat.

Pri slovesnosti je sodeloval ženski zborček iz domovine, ansambel za staro glasbo in naša župnijska pevka skupina Veneti, popoldne pa je na mestnem trgu s slovensko pesmijo in melodijami ogrevala številne mimoidoče skupina Planet-X iz Esslingena.

Izlet ob začetku šolskega leta

Ob začetku šolskega leta smo se s skupino otrok in staršev zapeljali pod Michaelsberga kjer je lep zabaviščni park Tripsdrill in živalski vrt, v katerem se otroci lahko razvedrijo in marsikaj naučijo. Med drugim smo opazovali, kako se valijo piščančki, kako se je mlelo žito, videli smo način pridelovanja grozdja in vina, saj park leži sredi vinogradov. Ni pa zmanjkalo časa niti za vožnje s

posebnimi vlakci in čolni na "divjih vodah"...

Obisk slovenskega novomašnika

V nedeljo, 1. oktobra, nas je obiskal novomašnik Janez Mrak, doma iz Radviljice, ki je sedaj kaplan v Grosuplju. Dopoldne je zbranim pri maši v Böblingenu, popoldne pa v Stuttgartu podelil novomašni blagoslov. Popoldne je tudi maševal in pridigal. Ker smo obhajali rožnovensko in zahvalno nedeljo, je v nagovoru poudaril predvsem pomen molitve in hvaležnosti za gmotne in duhovne dobrine, med katerimi je tudi dar duhovniškega poklica.

Volitve 2000

Pred letošnjimi volitvami sta Svetovni slovenski kongres – Konferenca za Nemčijo in KD Slovenija-Stuttgart v Slovenskem domu pripravila večer ob letošnjih volitvah v državni zbor Republike Slovenije. V nedeljo, 1. oktobra, sta po maši dr. Marko in mag. Boštjan Dvoržak sporočila veliko zanimivih podatkov in pogledov na dogajanje v domovini, razložila volilni sistem in predstavila stranke, ki sodelujejo na letošnjih volitvah. Poudarila sta pomembnost udeležbe na volitvah v demokratičnih sistemih. Postopek volitev po sedanji zakonodaji je za nas popolnoma nesprejemljiv, kar mnoge odvrča od udeležbe na volitvah. Pravočasno je poslalo zahtevo za volitve po pošti le 4.554 Slovencev z vsega sveta. Res je, da je to komaj 0,3 % volilnih upravičencev, toda pri volitvah je vsak glas pomemben!

Številna udeležba, mnoga vprašanja ter pripombe so pokazale, da je med Slovenci v Stuttgartu dovolj zanimanja za dogajanje v domovini. Jasno je bila izražena tudi zahteva po

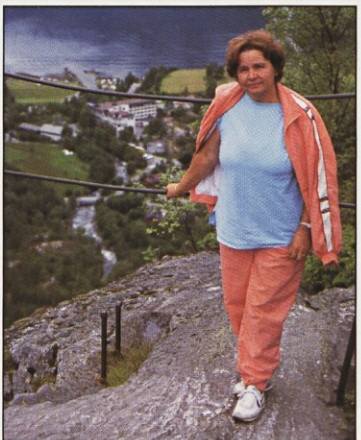
spremembi volilne zakonodaje, da bi v naprej lažje izpolnili to našo državljansko pravico in krščansko dolžnost.

Š V E D S K A

Pozdrav s Švedske

Angela BOHNEC je letos v krogu svojih domačih in prijateljev na veliko gospojnico slavila 60. jubilej. Luč sveta je zagledala leta 1940 v Dolnji Bistrici v župniji Črenšovci v Prekmurju. Zrasla je v močnem krščanskem okolju in po evangelijskih vrednotah. Vse to jo spremlja celo življenje in ji daje vedno znova moči. Skupaj z možem Jožefom ju je življenje prek Francije popeljalo v Göteborg na Švedsko. Tu sta si ustvarila lep dom in sprejela vanj hčerko Majdo, ki ima danes že dve "kraljčini", v velik ponos in veselje babici in dedku. Angela in Jože sta že

Organistka Jožica Javornik

Župnik Vlado Pečnik z Doba in novomašnik Andrej Ojstrez z župnikom Zvonetom v Vadstenu ob Slomškovem banderu

v zasluženem pokoju. Naj ga še dolgo uživata!

V imenu Slovenske katoliške misije Angeli čestitamo in se ji zahvaljujemo za zvestobo Kristusu in njegovi Cerkvi. Angela in Jože Bohnec redno obiskujeta nedeljske sv. maše in redno prejmeta sv. zakramente. Jože tudi pomaga pri nedeljski sv. maši pobirati darove.

Draga Angela! Kol'kor je zvezdic neba, kol'kor je kapljic morja, tol'ko naj let Bog vam da, srečnih, zdravih in veselih! Bog vas živi, skupaj z možem Jožetom, na mnoga blaga leta!

Posebna zahvala organistki

Jožici JAVORNIK se želimo zahvaliti za sodelovanje na binkoštnih srečanjih v Vadstenu. Sestra Jožica Javornik, kot ji pravijo tisti, ki so bili pri sv. Lovrencu na Pohorju, je bila letos že tretjič za veliki slovenski praznik v Vadstenu. Živi veliko poslanstvo župnijske gospodinje, organistke in je ena prvih katehistinj v Sloveniji. Čeprav ima veliko dela v župniji Sv.

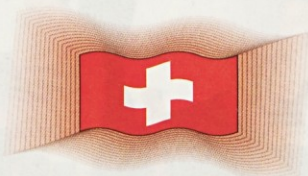
Lovrenca, si je vzela čas tudi v letošnjem jubilejnem letu in na povabilo slovenskega dušnega pastirja v Vadsteni s svojim igranjem na orgle polepšala praznično sv. mašo. Prav tako je vedno spremljala pete litanije z odpevi v Plavi cerkvi, kjer slovenski romarji za binkošti končajo praznovanje prihoda Sv. Duha nad apostole in s tem nad vso Cerkev.

Ljubeznivost in neutrudno delo, ki ga opravlja sestra Jožica s tako veliko ljubeznijo, naj bo bogato poplačano z zdravjem, srečo in notranjim zadovoljstvom. Nekoč pa naj jo dobri Bog nagradi z bogatim plačilom v nebesih. In če zna nevsiljivo in ponižno spremljati delo ter poslanstvo slovenskih duhovnikov, naj nekoč sprejme prvo mesto v nebeškem kraljestvu.

Iskren Bog plačaj in ponovno dobrodošli v Vadsteni! Hvala tudi župniku Jožetu Hrastniku, ki je dovolil, da je sestra Jožica mogla za nekaj dni

opraviti lepo poslanstvo na severu Evrope!

Zvone

Š V I C A

SVETOLETNI EINSIEDELN

Čudovita sončna septembrska nedelja na pragu jeseni. Kot da bi sonce rado še dodatno ogrelo srca slovenskih romarjev, ki so se množično zgrinjali v božjepotno središče Naše ljube Gospe v Einsiedeln. To, že dvaintrideseto, svetoletno romanje je po oceni nekaterih privabilo okrog tisoč rojakov iz Švice, kneževine Lichtenstein, Avstrije, Francije, Italije, Nemčije in Slovenije.

Slovesno bogoslužje v spremstvu narodnih nož in praporjev slovenskih društev ter podobe blaženega škofa Slomška je vodil mariborski pomožni škof dr. Jožef SMEJ, somaševali pa so kapucinski provincial p. Štefan BAL-AŽIC, župnik pri Svetem Duhu v Celju, g. Drago SVETKO in domači dušni pastir p. Robert PODGORŠEK. Župnijski mešani pevski zbor iz Šempetra pri Gorici z zborovodjem Bogdanom BRECLJEM in dvanajstletnim organistom Danijelom BRECLJEM ter godalni orkester Nova iz Nove Gorice z dirigentom Jurijem KRIŽNIČEM so prispevali neprecenljiv delež k lepoti in mogočnosti bogoslužja. Med sv. mašo so Nika in Miran MERLJAK ter Mihael FRANC in Mitja KORADEJ prejeli zakrament sv. birmе. Škofova pridiga se je navezovala na obhajanje Slomškove nedelje v domovini in na blaženega, ki je zvestobo veri in Cerkvi zidal na zvestobi narodu in ljubezni do materinega jezika. S pesmijo MARIJA SKOZ' ŽIVLJENJE smo po petih

60. rojstni dan je na Švedskem praznovala tudi Angela Bohnc. *Bohnc.*

(Rankweil) Dvojezično bogoslužje na predvečer romanja v Einsiedeln

litanijah in obnovitvi posvetitve Materi Božji sklenili pobožnost pred milostno kapelo.

Popoldansko druženje v dvorani, slavnostno jo je pripravil lanko KRAMBERGER, predsednik SD dr. Franceta Prešerna Lihtenstein, s sodelavci, je obogatil koncertni nastop zbora in orkestra. Navzoče je pozdravil tudi veleposlanik Republike Slovenije v Bernu, dr. Stanko BUSER. Nabirka v dvorani je bila namenjena za pomoč pri obnovi pogorelega samostana in cerkve Žalostne Matere Božje v Slovenski Bistrici. Sestra Avrelija je nabrala čez 4.000 CHF. Povezovalac programa p. Robert je ob sklepu prireditve izpostavil, kako je pot v Einsiedeln izpoved naše vere in izraz naše trdoživosti in zvestobe narodnemu izročilu, ki korenini v veri slovenskega rodu pod Triglavom. Naj bo kot pesem, ki med drugim pravi: "... SLOVENIJA, moj dom brez mej, ker nosim te s seboj, kjer rod je moj, kjer sin je tvoj, tam si Slovenija ..."

Na večer pred romanjem pa smo se zbrali v najstarejši cerkvi na

(Rankweil) Župnijski mešani pevski zbor Šempeter pri Novi Gorici in godalni orkester Nova iz Nove Gorice

Predarlskem, v božjepotnem svetišču Naše ljube Gospe v Rankweilu. Dvojezično bogoslužje v polni cerkvi, zbor in orkester ter kratek koncert po sv. maši so segli v srca in duše tudi nemško govorečih vernikov. Velika zahvala gre slovenskemu planinskemu društvu Vorarlberg in njenemu predsedniku Štefanu FELBARJU, ki je prevzelo skrb za prenočevanje zbora in orkestra, Elizabeti FRAS, ki je bila

odgovorna za stike z upraviteljem božjepotnega središča, ter slovenskemu kulturnemu društvu Mura s predsednikom Alojzjem LENARČIČEM za pogostitev nastopajočih.

Številni izrazi hvaležnosti in navdušenja udeležencev za lepo pripravljeno romanje pa niso le prijetno zadoščenje, temveč v veliki meri odtehtajo vloženi trud vseh sodelujočih.

p. Robert PODGORŠEK

Pri bogoslužju je bil navzoč tudi konzul g. Boris Jelovšek iz Feldkircha s soprogo.

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

ANGLIJA

SLOVENSKE MAŠE V ADVENTNEM IN BOŽIČNEM ČASU

CHAPEL END: sobota, 2. dec., ob 3.00 pop.

DERBY: nedelja, 3. dec., ob 3.00 pop.

ABERDARE: sobota, 9. dec., ob 11.30 dop.

LONDON: nedelja, 10. dec., ob 5.00 pop.

ROTHWELL: sobota, 16. dec., ob 3.00 pop.

KEIGHLEY: nedelja, 17. dec., ob 3.00 pop.

BEDFORD: nedelja, 24. dec., ob 8.00 zvč.

Maša sv. večera bo v župnijski cerkvi na Midland Roadu.

ROCHDALE: torek, 26. dec., ob 3.00 pop. v kapeli poljskega kluba (Beechwood).

LONDON: nedelja, 14. jan. 2001, ob 5.00 pop. (praznik Jezusovega krsta).

SPOVED – Kdor bo želel opraviti adventno ali božično spoved, bo imel za to dovolj priložnosti ob naših srečanjih pred sv. mašo ali po njej.

OBISKI BOLNIKOVI – Kot vedno v vseh krajih po vnaprejšnjem ali neposrednem obvestilu.

NAŠA LUČ – Naročnina za leto 2001 je 13 funtov. Plačate jo lahko župniku osebno ali po pošti. Prosim, če naročnino poravnate do božiča ali vsaj do novega leta. Za razumevanje se Vam že vnaprej zahvaljujem.

BELGIJA

Slovenski dan – 18. novembra.

Ob 16.30 sveta maša v cerkvi sv. Barbare. Sledi program v župnijski dvorani Casino.

Gostje iz Slovenije: "Logaški oktet" in ansambel "Novina" iz Novega mesta.

Nastopila bosta še zbor Slomšek – Eisdien in "Luca" – Zutendaal. Vabljeni!

FRANCIJA

Martinovanje

Društvo Slovencev v Parizu vabi na veselo martinovanje, ki bo v soboto, 11. oktobra, z začetkom ob 20. uri. Sv. maša bo eno uro prej. Za veselje in zabavo bo poskrbela skupina Razdalja iz Tolmina. Vsi lepo vabljeni!

Châtillon

3. decembra bo posvetitev dvorane slovenskega doma v Chatillonu v spomin pokojnemu duhovniku Jožefu Flisu. Ob 10. uri bo sv. maša, nato posvetitev dvorane ob navzočnosti narodnega delegata za Slovence po svetu, škofa Alojza Urana. Vabljeni!

Mericourt

Na praznik vseh svetih bo sv. maša ob 10. uri.

Blagoslovitev grobov na pokopališčih bo po naslednjem sporedu:

2. novembra v Lensu

3. novembra v Bruay la Buisserieju

4. novembra v Lilleu in drugod

Na praznik sv. Barbare, 4. decembra, bo blagoslovitev novega oltarja v slovenski kapeli. Med sv. mašo ob 10. uri bo tudi birma. Oboje bo opravil škof Alojz Uran, narodni delegat za Slovence po svetu. Vabljeni!

NEMČIJA

MÜNCHEN

Slovenska maša je ob nedeljah v cerkvi Svetega Duha blizu Marienplatzu ob 16.30. Na prvo nedeljo v mesecu je ob 16.00 skupna MOLITEV ZA DUHOVNE POKLICE IN MIR V SVETU. Priložnost za spoved je vsakič pol ure pred mašo.

Vsi sveti so zapovedan praznik. Maša bo v sredo, 1. novembra, ob 18.00 v župnijski kapeli.

Verne duše, nezapovedan praznik, v četrtek, 2. novembra. Maša in skupna molitev za naše rajne bo ob 18.00 v župnijski kapeli.

Prvi petek v mesecu je posvečen čaščenju Jezusovega srca. Maša z molitveno uro bo 3. novembra in 1. decembra ob 18.00 v župnijski kapeli.

Šola bo 11. in 18. novembra ter 2. decembra med 9.00 in 11.30 v župnišču.

Miklavževanje bo v nedeljo, 3. decembra, po nedeljski maši pri sestrah na Blumennstraße. Po krajši igrici nas bo obiskal Miklavž in obdaril vse malčke in šolarje. Starši, čim prej prijavite svoje otroke v župnišču.

Waldkraiburg

Maša bo 4. in 18. novembra ter 2. in 16. decembra ob 18.00 v farni cerkvi Kristusa Kralja. Pol ure pred mašo je priložnost za spoved.

Rosenheim

Maša bo 12. in 26. novembra ter 10. in 24. decembra ob 11.15 v cerkvi ob pokopališču. Pol ure pred mašo je priložnost za spoved.

Freilassing

Maša bo 12. novembra in 10. decembra ob 16. uri v farni cerkvi.

STUTTART

Svete maše novembra in decembra:

STUTTART, sv. Konrad: 5., 12., in 19. nov. ter 3., 10., 17. in 25. dec. ob 16.30, 24. dec. ob 22.00!

BÖBLINGEN, sv. Bonifacij: 5. nov. in 3. dec. ob 9.45!

SCHW. GMÜND, kapela sv. Jožefa: 12. nov. in 10. dec. ob 9.30.

SCHORNDORF, kapela – sestre: 17. dec. ob 8.45 (19. nov. v Stuttgartu! ob 14.00).

AALEN, sv. Avguštin: 17. dec. ob 11.00. (19. nov. v Stuttgartu! ob 14.00).

HN-BÖCKINGEN, sv. Kilian: SOBOTA, 25. nov., in 16. dec. ob 17.00!

OBERSTENFELD, Srce Jezusovo: 26. nov. in 24. dec. ob 9.00.

ESSLINGEN, sv. Elizabeta: 26. nov., 24. in 26. dec. ob 17.00!

SLOVENSKI DOM: Župnijska pisarna je odprta ob torkih in petkih od 9.00 do 12.00, ob torkih, sredah in petkih tudi od 16.00 do 19.00 ter vedno po maši oz. po dogovoru.

SOBOTNA ŠOLA, Stuttgart: 11. in 17. nov. ter 2. in 16. dec. od 10.00 do 12.00.

Böblingen: 5. nov. in 3. dec. ob 9.00.

19. novembra bomo praznovali 40-letnico slovenske župnije v Stuttgartu. Slovesnost ob 14. uri bo vodil slovenski metropolit, nadškof dr. Franc Rode. Ta dan bo tudi SVETA BIRMA!

Konzularni dnevi – Stuttgart, Sophiehstr. 25/II:

1. in 3. četrtek v mesecu, (9.00 – 12.30 in 13.00 – 16.00). Tel.: 089/ 543-98-19.

REUTLINGEN:

Bad Urach, St. Josef: 4. in 18. nov. ter 1., 15. in 30. dec. ob 17.00.

Pfullingen, St. Wolfgang: 12. in 26. nov. ter 10. dec. ob 17.00, 24. dec., polnočnica, ob 23.30.

Göppingen, St. Joseph: 3. nov. in 3. dec. ob 15. uri.

Pisarna, Krämerstr. 17, je po dogovoru odprta ob četrkih od 15.00 do 18.00.

Kristo Srienc: SPRTA BRATA

Jošt se ozre. Škorec, samec, ponosno zaprhuta s krili. Po veji pa priskaklja samica. V kljunčku prinese od nekok slamico v svoj iz deščic zbiti domek, da bi v njem zgradila gnezdece za svojo pričakovano mladež. V upanju, da bo njun rod živel naprej, sta s samcem postavljala gnezdo ter se veselila skorajšnjega družinskega prirastka.

Upanje, veselo upanje je v tistih povojnih dneh izžarevala dežela ob Dravi. Upanje je opojno dehtelo iz novo posejanih njiv, upanje je odmevalo iz ptičjega petja in polzelo iz cvetočih dreves, iz slehernega cveta posebej; vse je prosilo, klicalo, vpilo po tolažljivem, vseh dvomov in prevar očiščenem odrešilnem upanju.

Upanju se je po končani vojni željno odpiralo na milijone človeških src: brezdomcev, sirot, jetnikov, pregnancev, pohablencev, umirajočih, oropanih vseh pravic, brez cilja na begu tavajočih. Tudi v srcu tolikokrat prevaranega koroškega brata je vstajalo upanje.

Tam pod cvetočo jablano se je za dva člana povečani obroč mladih "hrastičev" še tesneje strnil okrog Jošta in Lonice.

V tem objemu je v Joštu vstajalo upanje, trdno in jasno obetajoče upanje, da je polglasno zamrmral: "Živeti hočemo! In ker hočemo, bomo tudi živeli!"

Po teh upanja polnih besedah se je mladi krog pod cvetočo jablano še tesneje stisnil skupaj, kot bi hotel izraziti svojo slogo.

V vigrednem vetru je nad glavami listje v drevesu rahlo zašelestelo: - V upanju je moč, življenje in zmaga!

Končno se je krog pod jablano raztegnil. Drug drugemu so segli v roke, od Jošta do najmlajšega Milana, ter zapeli: "Mi se imamo radi ..."

Vse, kar je bilo več let prikritega, nasilno zadržanega, se je na mah sprostilo ter izbruhnilo na dan.

"Mi se imamo radi!"

Odrešilno spoznanje ljudi, ki so do tal ponižani našli zopet svoje dostojanstvo ter odkrili sebe in svoje rojake.

"Mi se imamo radi, radi prav zares!"

Še in še je odmevala, vabila, prepričevala iz srca prihajajoča pesem na hribu – v začetku bolj bojzljivo, nato vedno bolj udarno, skladno, v srce segajoče.

Ni trajalo dolgo, ko se je kot odziv oglasila pesem na nasproti ležečem hribu, kmalu zatem še na Beznici, Moculi in na več oddaljenih gorskih naseljih.

Joštu se je zazdelo, da poje vsa okolica, bližnja in daljna, da pojo stari in mladi, da poje odrešena, svobodna dežela ob Dravi.

"O, da bi se to le uresničilo!" je vzdihoval ves solzen Jošt, ko je proti večeru odhajal s svojo družino izpod cvetoče jablane. "O, da bi to postalo res; da bi nepreklicno veljalo tudi za naju z bratom Tevžem."

Priletan, osivel duhovnik, ognjen s klero, je vstopil v cerkev sv. Jakoba. Že ob vходу si je radovedno ogledoval okolico, kot bi se hotel prepričati, če je vse v redu. Bil je župnik Martin, ki se je ravno vrnil iz pregnanstva. Preživel ga je v zakotni, komaj dostopni hribovski fari v Krški dolini. Ena nje-

(Maasmechelen) Poroka Patricka Gielkensa in Petre Davids na Blejskem otoku

govih prvih poti po vrnitvi ga je vodila v cerkev. Z apostolom Jakobom na glavnem oltarju sta se kot stara znanca srečala z očmi ter se prijateljsko pozdravila.

Dolgo je župnik klečal pred tabernakljem ter se pogovarjal s svojim Gospodarjem. Mnogo mu je imel potožiti, mnogo prositi. V štirih letih pregnanstva se je v fari veliko spremenilo. Mnogih župljanov ni več našel. Nekaj se mu jih je odtujilo.

Zvečer, ko so ugašale luči na vasi in po bližnjih naseljih, je vzel v roke kroniko ter listal po njej.

Padli vojaki; kar dolga vrsta je bila zabeleženih.

"Sama znana imena, cvet fare!" je ugotavljal. Na posebnem listku je našel zapisanih nekaj izseljencev, poleg teh tri v taborišču umorjene.

Bilo je že pozno, ko je župnik močno utrujen odšel v spalnico. Spremljali so ga tja kot sence vsi tisti padli, katerih imena je razbral iz zapiska v kroniki. Kmalu je trdno zaspal. V snu se mu je prikazal prerok Ezekijel. Prijel ga je za roko ter ga peljal v dolino, ki se je odprla pred njima. Bila je polna človeških kosti. Ko ga je prerok v sanjah vodil naprej, se mu je zazdelo, da stopa po dolini ob Dravi in Zilji. Povsod človeške kosti.

Prerok ga ustavi in mu reče: "Poglej, to so kosti vaših ljudi: vaših mož, vaših mater, vaše mladine."

Tedaj se župnik vprašujoče obrne k preroku: "Povej, prerokuj, ali bodo te kosti oživele?"

"Čuj Gospodovo besedo! Tako govori Gospod tem kostem: glejte, pošljem duha, da oživite; glejte, odprem vaše grobove in vas izpeljem iz vaših grobov. V vas dam svojega duha, da oživite, in vas zopet naselim v vaši deželi. Od štirih vetrov pride duh in dihne v te rajne, da ožive!"

In župnik je v sanjah videl, kako so kosti oživele. Gospodov duh jih je obdal s kitami, storil je, da je na njih zraslo meso, prevlečeno s kožo. Vanje je prišel duh in so oživele. Videl je, kako se je dolina ob Zilji in Dravi raztegnila, razširila daleč proti severu in zahodu.

Med številno množico teh po duhu oživelih je župnik prepoznal Majerja Ziljskega, Jarnika, Einspielerja, Slomška, Grafenauerja, Ehrliha, Janežiča, Treiberja, Poljanca. Med njimi je videl tudi nekaj redovnic šolskih sester. Še bi bil župnik v sanjah rad spoznaval druge osebe, ki so vstajale, pa ga je prerok Ezekijel prijel z obema rokama, se zavihtel z njim v zrak ter ga postavil v župnišče poleg cerkve sv. Jakoba. Slišal je le še besede, ki jih je prerok ponovil trikrat, vedno glasneje: "Dasi so ti umrli, še vedno govorijo!"

Pri teh besedah se je župnik Martin zbudil iz svojih sanj. Privid iz knjige preroka Ezekijela je prešinil vse njegove misli. Ni več zaspal. Vso nadaljnjo noč je razmišljal o tem živem prividu.

– Dasi so umrli, še vedno govorijo!

Ali ni to sporočilo nam vsem ob Dravi in Zilji? Ali ga bomo v tem odločilnem času razumeli, prav tolmačili?

Gospod Martin je vstal ter odšel v cerkev, da bi zmolil hvalnice. Nočni privid ga je spremljal.

– Dasi so umrli, še vedno govorijo!

Mavrica potrdi spravo

Dasi so zvonovi pri Sv. Jakobu tokrat trdovratno molčali in se kot običajni nedeljski klicarji niso oglasili, se je vendar vse ljudstvo zavedalo, da so binkošti. Zares, nepozabno doživetje so bile te prve binkošti po končani vojni!

(Anglija) Slovensko zastopstvo pri mednarodni maši v westminstrski stolnici

Kot bi sam Bog s svojo radodarno roko pogladil hribe in doline ter pregrnil tudi najskritejši košček zemlje s svojo pisano preprogo! Kamor je segalo oko, povsod rast, zelenje in cvetje.

Binkošti v naravi, binkošti tudi v človeških srcih! Vse je pelo in sproščeno slavilo Boga. Kar je bilo v ljudeh več let nasilno zadržanega, je izbruhnilo, se sprostil ter v molitvi in pesmi zmago-slavno privrelo iz src.

Od vseh strani so hiteli farani v cerkev. Do zadnjega kotička so jo napolnili.

Povsod vzdolž Drave je slovensko ljudstvo doživljalo ponovitev prvega binkoštnega čudeža. Po cerkvah je donelo iz stoterih grl: "Pridi, pridi, Sv. Duh!" Na oknih malone vsake hiše je bila vtaknjena sveža lipove vejica.

Očetovska ljubezen in dobrohotnost je sijala župniku Martinu z lica, ko je po štirih letih pregnanstva obhajal binkošti zopet med svojimi ljubljenimi župljani. Poseben sij je odseval z njegovega obličja kakor svoj čas Mojzesu na gori Horeb.

(Stuttgart) Moški zbor Dokležovje je zapel 1. julija pri sveti maši v Böblingenu.

Globoko ganjen jih je nagovoril:

"Predragi moji farani! Na prve binkošti je Sv. Duh vodil apostole, da so pogumno stopili pred ljudstvo in jih je vsak v Jeruzalemu navzoči tujec slišal v svojem maternem jeziku oznanjati velika božja dela. – Danes pa Sv. Duh tudi pri nas in po cerkvah vzdolž Drave ponavlja ta binkoštni čudež, da božje oznanilo zopet slišimo v našem mater-nem jeziku.

Ob tej zgodovinski dušnopastirski prelomnici se mi zdi,

da danes mnogi pričakujete od mene tolažilno, spodbudno in pojasnilno besedo. Doživeli ste težko preizkuš-njo: hoteli so vam vzeti vero in materni jezik. Oboje je poseben dar Sv. Duha.

Mnogi izmed vas se še niste prav znašli. Še vedno ležijo leta grozote in nasilja nad nami. Cerkev je v tem času preizkušnje za vas molila: "Gospod, stegni svojo roko iz višine ter jih osvobodi gorja in jih reši iz rok brezbož-nikov."

Mnogo ste trpeli, izgubili več svojih dragih. Vidite, vse, kar mi preveč trpimo, bo prihranjeno našim potom-

(F. Merlebach) Zbrano ljudstvo pri nedeljski sveti maši

cem za poznejše čase. Solze in rane sedanjih in minulih dni so samo v odkup za jutrišnjo srečo.

Vera je božja svetilka, ki nam razsvetljuje življenjsko pot. In materna beseda je posoda, v kateri sprejemamo Bžojze oznanilo. Tudi vera je v nevarnosti, če to posodo zavržemo ali če se nam zdrobi! Zato jo skrbno varujmo! Materna beseda je podobna čistemu zlatu: čim bolj jo cenimo in gojimo, tem bolj se sveti.

Še spodbudna beseda vsem tistim, ki ste zagrenjeni in nosite v srcu teŹo doŹivetih krivic. Naj vam jo spregovori sam sv. Pavel iz pisma Solunčanom: "Opominjam pa vas, bratje, svarite neredne, tolaŹite malodušne, skrbite za slabotne, potrpeŹljivi bodite z vsemi. Glejte, da kdo ne bo vračal komu hudega s hudim, ampak prizadevajte si vedno za to, kar je dobro za vas in za vse."

Po maši se je Źupnik pred cerkvijo pomešal med svoje farane. Źelel jim je biti blizu. Vsem je tako prisrčno stiskal roke, da se je marsikomu zasolzilo oko.

Med množico, ki je pritiskala k njemu, je iskal Ravničarjeve. Ugledal jih je ob očetovem grobu: Jošta, Lonico z otroki, mater Barbo in Manico. Ko se je množica nekoliko razšla, je Źupnik stopil bliŹe. Vsi srečni so se rokovali. Z vidno naklonjenostjo je šel njegov pogled preko peterice mladih Ravničarjevih "hrastičev".

"Hvala Bogu! Še bomo Źiveli!"

Po kratkem pogovoru je vprašal: "Kaj pa TevŹ? Ali je vojno preŹivel?"

Vsem se je obraz zresnil.

"Nič točnega ne vemo. Samo toliko nam je znano, da ga je kot hrabrega vojaka fŹhrer odlikoval," je odgovoril Jošta.

"To je pa slaba napotnica za v nebesa," je Źupnik napol resno, napol v šali dostavil.

Jošta je hotel še omeniti, da ga je TevŹ rešil iz izseljenskega taborišča, pa je Źupnika obkolila nova gruča ter ga odnesla nekoliko stran. Zato je Ravničarjev le še prijazno z roko zamahnil v pozdrav, rekoč: "Pridem vas obiskat."

Ko so se Ravničarjevi po maši vračali proti domu, so se tik nad Slemenom pojavili drobni oblaki. Za njimi so pritisnili večji, temnejši oblaki, ki so obetali deŹ.

Po kosilu se je nebo stemnilo. Ob prvem blisku in daljnem gromu so pribeŹali otroci z dvorišča ter se stisnili k oknu. Od tod so radi opazovali nevihto. Bliski so postajali bolj pogosti in grmenje se je bliŹalo. Kmalu so začele padati debele kaplje.

Otroci so tiščali svoje noske v Źipo ter se smejali, če je padla kaka debela kaplja Katici ali Milanu ravno ob nos. Naliv ni bil močen. Polagoma se je začela nevihta oddaljevati. Bliski z grmenjem so postajali redkejši. Ko je deŹ začel pojemati, je priropotalo na dvorišče napol odprto poškodovano vojaško vozilo.

Otroci so Źalostno sledili prezgodaj odhajajoči nevihti. Kakor iz enih ust pa so vsi naenkrat zavpili: "Atej, nekdo se je pripeljal; zelo pošvedran avto ima."

"Sram ga je, da bi zlezel iz njega!" je modroval Tonček.

Voznik res ni izstopil, kot bi nekaj premišljeval ali kot bi čakal, da bo nehalo deŹevati. Tonček, ki je bil kot najstarejši Źe kar dosti razgledan, je nadaljeval: "Takah pokvarjenih vozil vidiš na ducate ob cesti dol proti trgu. Pravijo, da so jih pustili ustaši na begu."

Jošta ni posebno mikalo to vozilo, preveč ga je spominjalo na dogodke minulih let.

(Oberhausen) Svetoletno binkoŹšno srečanje. Del razstave rezbarja Francija Bregarja

Kljub temu je vstal ter odšel na dvorišče. Radovedno so mu sledili še Lonica in otroci. Ko je Jošt obstal tik pred vozilom, se je v njem zganił moški z močno zaraščeno brado. Z berglo v roki je s težavo zlezel iz voza ter prodirno uprl pogled v Jošta. In ta je vprašujoče zrl v tujca. Zvedavo sta se za hip pogledala.

"Ali je binkoštni čudež? Je privid? Ali je res? – Tevž, Tevž, ali si ti? Si upaš pred prag moje hiše?"

Kljub brazgotini na levem licu in nad kolenom odrezani nogi, na kateri je mahedrala prazna hlačnica, je Jošt prepoznal brata. Ni več dvomil.

Po dolgih letih sta si stala brata nasproti. Molče sta strmela drug v drugega. Za hip se jima je zdelo, kot bi med njima zrasla nepregledna gora. Oba sta iskala besede. Obtežena vest je Tevžu vezala jezik. Pred Joštom pa se je kopičilo zlo, ki mu ga je povzročil Tevž.

Ko sta si mrko molče gledala iz oči v oči, se je neko, po srčno dobri materi Barbi podedovano plemenito čustvo pojavilo v obeh: v Joštu ob pogledu na pohabljenega brata nagnjenje k odpuščanju – v Tevžu pa kesanje in sklep, da bratu storjeno krivico popravi.

Kar se je v srcu obeh pojavilo v težkih porodnih bolečinah, so njune oči komaj vidno razodevale. Jošt se je vzravnal, prekinil molk ter s poudarkom iztisnil iz sebe: "Po zunanosti nisi podoben Tevžu, upam, da prav tako ne po svojem nekdanjem zlonamernem načrtu. V prisotnosti moje družine te vprašam: Tevž, ali prihajaš tudi tokrat kot Kajn z zlobnim, zahrbtnim namenom?"

Tevž se je naslonil na berglo, kot bi v njej iskal opore: "Brat Jošt! Vprašuješ me, če prihajam kot Kajn z bratomornim namenom. Takšen sem odhajal od tod pred desetimi leti. Odhajal tedaj, da se vrnem kot Kajn. – Danes se pa vračam miroljubno kot tvoj rodni brat, da za vedno pokopljeva vse, kar naju loči, da pokopljeva vse spletke, vse sovraštvo in vse krivične načrte. V iskrenem sožitju naj poteka odslej najina nadaljnja življenjska pot. – To ti prisegam pri troedinem Bogu!"

Medtem je nehala deževati. Samo zadnje zamolklo grmenje se je še slišalo tam onstran Flegarce.

Na nebu se je od vzhoda do zahoda visoko nad Ravničarjevino tedaj razbočila mavrica, vsa čistaim, deviško lepa.

"Glej, mamica! Glej, mavrico, ravno nad nami. Kako je lepa!" je Katica s prstkom vsa vesela kazala v nebo.

Pod tem povezujočim naravnim znamenjem sta si na Ravničarjevem dvorišču segala v roke sprta, sedaj spravljena brata, Jošt in Tevž. Nebo je to spravo ne samo odobravalo, marveč na viden način tudi potrdilo.

Bogdaj, da bi ljudje vzdolž Drave to božje znamenje razumeli in ga pravilno tolmačili v skupno srečo!

– Leta so tekla, leta minevajo in bodo minevala naprej. Koliko lepega, koristnega, nepozabnega bi bilo v občih blagor prebivalstva lahko vzkliko v teh minulih desetletjih v deželi ob Zilji in Dravi, če bi bila brata iskala skupno pot ter drug drugemu v dejanju priznavala pravico do življenja!

Te in podobne misli so se podile Joštu skozi glavo. Še vedno sta si s Tevžem stiskala roke, kot bi hotela to binkoštno spravo še bolj podkrepiti.

Mavrica nad njima je nekoliko posinjela, toda zatem spet vedno nanovo zažarela v vsem vlgrednem sijaju. Ali bo povezovala tudi v bodoče? O tem bodo razmišljali zgodovinarji. Eni se bodo razpisali, drugi bodo zanesljiva zgodovinska dejstva zamolčali, morda celo zavestno prikrili.

Bog pa bo natančno pisal koroško kroniko. Kar bo on zapisal, in samo to, bo resnična zgodovinska slika sprtih bratov Jošta in Tevža.

Ob koncu te čudežne binkoštno sprave je stopil Jošt k svojim petim otročičem. Podali so si roke.

In Jošt je slovesno nagovoril: "Moji otročiči, moji mladi 'hrastiči', vi ste znanilci nove dobe! Od vas, Tonček, Zdravko, Katica, Milan in Stanko, je odvisno, ali bo današnja binkoštna sprava držala ali ne. Če ne, bo v lepi deželi med Šmohorjem in Labotom ostal samo en brat: Kajn."

Konec

(London) Marica H. Biberovič slovenskimi pričami ob Tolstojevem procesu (1989). Štirje od teh so preživeli morijo v Kočevskem rogu.

VIŠNJA GORA – BIČ

Dobili smo nov 11,2 kilometra dolg avtocestni odsek Višnja Gora – Bič, na katerem je vzpostavljen t. i. odprti sistem cestninjenja. Cestnina za vožnjo po celotnem avtocestnem odseku od Ljubljane do Biča (29,5 km) bo znašala za prvi cestninski razred 270 tolarjev, za drugi 410 tolarjev, za tretji 750 tolarjev in za četrti cestninski razred 1100 tolarjev. Višina cestnine za posamezne avtocestne odseke in posamezne cestninske razrede je določena na podlagi meril, ki jih je predpisala vlada v uredbi o cestnini za uporabo določenih cest.

TEHARJE PRI CELJU

„Zbrali smo se na mestu, kamor se pol stoletja ni smelo priti, da bi obudili spomin na vse žrtve teharskega taborišča, v katerem je bilo junija leta 1945 ubitih več kot štiri tisoč domobrancev. Želimo pokazati, da nismo le na grobišču in da ne preštevamo kosti naših svojcev, kot nam nekateri očitajo. Iz krvi teh ljudi – mučencev, ki jih moramo priznati za člane slovenskega naroda, je nastala naša država, ki je dolžna odkriti in povedati objektivno resnico mladim o slovenski preteklosti, saj le tako neobremenjeni lahko stopijo v svojo prihodnost,“ je pri slovesni maši v spomin na žrtve teharskega taborišča dejal mariborski škof Franc Kramberger.

Taborišče v Teharjah pri Celju so zgradili Nemci leta 1943 za predvojaško vzgojo, obsegalo pa je šest stanovanjskih in približno deset pripadajočih funkcionalnih barak, ki so sprejele okoli 500 ljudi. Ob koncu vojne so imeli Nemci tam ujetnike, ki so sodelovali pri obrambi Celja, po koncu

vojne pa je bilo taborišče nekaj časa opuščeno. Partizani so domobrance, ki so bili dotlej nastanjeni v zavezniških taboriščih na Koroškem, pripeljali v Teharje konec maja in v začetku junija 1945. 31. maja so v Teharje pripeljali celoten Rupnikov bataljon, 1. junija je prišlo 3000 domobrancev, nekaj pa jih je prišlo še 2. junija. Skupaj naj bi bilo v Teharjah približno 5000 domobrancev.

GLUHI IN NAGLUŠNI

Na Gričku pri Celju je bilo vseslovensko srečanje skupin za samopomoč gluhim in naglušnim. Natančnih evidenc o številu slušno prizadetih pri nas ni, predvidevajo pa, da je takih ljudi okoli šest tisoč. Skrb zbujajoče je, da število gluhih in naglušnih v Sloveniji narašča, še najbolj prizadeti pa so zaradi zakonsko neurejenega statusa slušno prizadetih.

KRANJ

Dobra dva meseca je minilo, odkar je Kranj dobil šest parkirnih avtomatov, ki so posebnost. Prednost v središču mesta razvrščenih avtomatov na sončno energijo je v tem, da naj bi ljudje za krajše postanke v modri coni lažje kupili parkirni listič, se izognili dokaj visokim kaznim in po možnosti skrajšali tudi svoj postanek v središču. Ti avtomati olajšajo nakup oziroma parkiranje, saj delujejo na telefonske kartice, listek za parkiranje pa lahko kupimo kar z mobilnim telefonom. Vsak avtomat je vreden okoli 1,2 milijona tolarjev. Gre za poskusni projekt novogoriškega podjetja Impulz, ki je sistem zgradil s sodelovanjem Telekom, Simobila in Mobitela.

JUHA IZ 80 VRST GOB

Osrčje Slovenskih goric, pravzaprav gozdovi v Negovi in okolici, so bili v znamenju sedmega gobarskega piknika. Na pikniku, ki je za mnoge vsako leto eden najlepših jesenskih dogodkov, je bilo letos nad 200 udeležencev. Začelo se je pri negovskem lovskem

(Vadstena) Blaženi Slomšek z Vira pri Domžalah "na obisku" v Vadsteni za binkošti in jubilejnem letu 2000

domu, od koder so se gobarji po jutranji kavi razkropili po okoliških gozdovih, ki so vedno bogati z gobami, deževno vreme pa je bogastvo le še povečalo.

Nabrane gobe, teh je bilo nad 100 kilogramov (okoli 80 vrst), so potem postavili na ogled za ocenjevanje. Po kosilu je bil na vrsti tradicionalni simpozij, po razstavi pa so strupene gobe odvrgli, užitne pa so odbrali za gobovo juho.

RAKIČANI

V prvih devetih mesecih letošnjega leta so v Pomurju prvič po dolgem času zabeležili nekoliko več porodov, kot je to bilo v enakem obdobju predhodnega leta. Tako je bilo v regijski porodnišnici v Rakičanu pri Murski Soboti skupno 680 (lani: 627) porodov, v katerih je rojenih skupno 684 (lani v enakem obdobju: 633) otrok od tega 325 (317) deklic in 359 (316) fantkov. Letos so se v devetih mesecih rodili štirje (lani: šest) dvojčki. Tako so iz Rakičana posredovali prav obetavne podatke in upati je, da se bo trend upadanja števila rojstev začel ustavljati, ali pa se spet čuti, da gre za prestopno leto, ko se vedno rodi nekoliko več otrok.

SYDNEY – ZLATI MEJNIK

Solze v očeh Rajmonda Debeveca, nasmešek na obrazu Luke Špika in zasanjani pogled Iztoka Čopa. Prizori, ki bodo ostali zapisani v zgodovino. Slovenija je prvič, odkar je samostojna država, na olimpijskih igrah osvojila zlato kolajno. Najprej sta ta mejnik podrla blejska veslača Iztok

Čop in Luka Špik v tekmi dvojnih dvojcev, le nekaj ur zatem še notranjski strelec Rajmond Debevec v trojnem položaju.

Želje so postale resničnost. Mnogi so napovedovali, da bo Slovenija po "bronasti dobi" na olimpijskih igrah v Barceloni leta 1992, ko so bronaste kolajne osvojili Iztok Čop in Denis Žvegelj v dvojcu brez krmarja ter Jani Klemenčič, Sadik Mujkič, Sašo Mirjanič in Milan Janša v četvercu brez krmarja, in nato po "srebrni dobi" na olimpijskih igrah v Atlanti leta 1996, ko sta srebrni kolajni osvojila kajakaš Andraž Vehovar v slalomu in atletinja Brigita Bukovec v teku na 100 metrov z ovirami, v Sydneyju stopila v zlato dobo. Res se je zgodilo. Toda le redki so upali, da se država z dvema milijonoma prebivalcev lahko pohvali s tem, da na eni olimpijadi (in povrh na eni noči) Zdravljica zaigra kar dvakrat. Daleč od doma je bil občutek, da si Slovenec, lep in – šampionski.

SEPTEMBRA NAJVIŠJI INFLACIJSKI SKOK LETOS

Cene življenjskih potrebščin so bile v septembru v primerjavi z avgustom višje za 1,4 odstotka, kar je najvišja zabeležena stopnja rasti cen v letošnjem letu. V prvih devetih mesecih letos so se tako cene dvignile za sedem odstotkov, rast cen na letni ravni pa je sedaj 8,9-odstotna. Kot so sporočili iz Statističnega urada Slovenije, so se že tretji mesec zapored najbolj povišale cene v skupini stanovanja, in sicer za 4,4 odstotka. Občutno so porasle cene kurilnega olja (za 19,1 odstotka), trda goriva so se podražila za 14,6 odstotka.

GOSPODARSKA RAST

Analitiki Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj

Slovenski dobitniki zlatih olimpijskih medalj v Sydneyju Luka Špik, Iztok Čop (dvojni dvojec – veslanje) in Rajmond Debevec (streljanje z MK puško)

napovedujejo, da naj bi se letos bruto domači proizvod povečal za 4,75 odstotka, kar je sicer nekoliko manj kot lani, vendar še vedno krepko nad evropskim povprečjem. Ob tem je pomembno, da se je spremenilo gonilo, ki pospešuje rast – domače povpraševanje je nadomestilo tuje povpraševanje, kajti gospodarska rast se je okrepila v državah Evropske unije, ki so naše najpomembnejše partnerice, pomemben prispevek k rasti slovenskega gospodarstva pa daje tudi oživiljanje gospodarstva na Hrvaškem in v Rusiji, kar je tudi pogoj za to, da naj bi se letos izvoz povečeval hitreje od uvoza.

LEDAVSKI GRAD

Lendavski grad, ki stoji že dolga stoletja, je načel zob časa. Po temeljitem pregledu mu bo treba "predpisati zdravljenje". V Lendavi so o gradu začeli razmišljati ob potresu v Posočju, ko so na gradu nastale vidne razpoke. Kmalu za tem so si grajski hrib in okolico ogledali strokovnjaki in dejali, da je treba grad ohraniti, ga sanirati in mu dati novo življenje. Sicer pa so obrambni zid odstranili kmalu po drugi svetovni vojni. Po 50 letih so namreč na mestu zida temelji iz opeke, ki pa zaradi starosti in vlage razpadajo. Strokovnjaki so ugotovili, da so razpoke nastale predvsem in izključno zaradi slabe konstrukcije. Grad namreč stoji na strmih pobočju (med 40 in 45 stopinjami), temelji grajskega poslopja pa so zgrajeni na plasteh srednje gostega do gostega rahlo vezanega peska.

DOBROVNIK

Letošnja suša je marsikoga presenetila. V Dobrovniku, kjer so načrtovali gradnjo novih vodnjakov v naslednjem letu, so morali pohiteti. Zato so se odločili, da ob sedanjem vodnjaku naredijo poskusno vrtino. Imeli so srečo, saj so v globini 55 metrov našli tri vodonosnike, ki v tem trenutku dajejo vodo za dopolnilo v kriznem obdobju. Seveda pa ne odstopajo od projekta iskanja virov pitne vode. Po zakonu in odloku o varnostnih pasovih ne sme biti v varnostnem pasu vsaj 200 metrov nobenih nevarnih snovi, ki bi lahko vplivale na kakovost vode. Dobrovniški vodnjak in tudi tisti v Strehovcih sta začasna rešitev.

NOVA IZDAJA SLOVENSKE SLOVNIC

Po devetih letih je ponovno izšla Slovenska slovnica priznanega jezikoslovca Jožeta Toporišiča. Temeljno delo v

obravnavanju slovenskega jezika je osnova raziskovanju, študiju in poučevanju slovenskega jezika na vseh zahtevnostnih stopnjah. Četrta, prenovljena in razširjena izdaja upošteva vse slovenske jezikoslovne dosežke druge polovice 20. stoletja in je vrh avtorjevega dolgoletnega znanstvenega raziskovanja.

Nova Slovenska slovnica obsega devet poglavij: Zvrstnost slovenskega jezika; Glasoslovje; Besedoslovje; Besedotvorje; Oblikoslovje; Skladnja; Sporočanje, Pragmatika; Slovenski jezik v času; Sodobna vprašanja knjižnega jezika in jezikoslovja.

OHRANIMO SOČO

V Posočju se sezona počasi že zaključuje; ponekod že pospravljajo. Skozi celo zimo pa bo živelo geslo: "Ohranimo Sočo, tako da jo bodo lahko občudovali tudi naši otroci, kot jo lahko občudujemo mi: čisto, lepo, edinstveno in neokrnjeno." Problemi, s katerimi se soočajo v Posočju, niso novi; stari so, vendar doslej skoraj nihče ni kazal prevelikega zanimanja za končno rešitev. Tujci so to brž zaznali, zato jim je tudi za spoštovanje nekaterih pravil malo mar. Kljub pobiranju pristojbin, brez katerih ni mogoče dobiti dovolilnic za uporabo vstopno-izstopnih mest, opravljajo dejavnost na reki še vedno tuje firme, zlasti iz Madžarske. Po reki prevažajo turiste, nimajo urejenih nekaterih zadev: ne plačujejo davka na dodano vrednost, nimajo urejenih papirjev v Sloveniji (delovnih vizumov), nimajo usposobljenih vodnikov oziroma njihovi vodniki niso seznanjeni z nevarnimi odseki na Soči, velikokrat tudi nimajo prave, kakovostne opreme.

CIVILNI - VOJAŠKI ROK

Po oceni obrambnega ministrstva (MORS) naj bi letos na opravljanje nadomestne civilne službe napotili približno 1400 posameznikov, prihodnje leto pa okoli 2200. V večini primerov državljani opravijo službo v organizaciji oz. službi, za katero so se odločili. Kot je določeno v pogodbah, stroške napotitve krije MORS, skupni stroški na posameznika - prehrana, nastanitev oz. stroški prevoza, žepnina, delovna obleka, stroški "čiščenja in pranja" ter potni stroški za vrnitev v kraj stalnega prebivališča po opravljeni nadomestni civilni službi - pa so enaki kot za vojaka na služenju vojaškega roka. Lani so ti znašali približno 280.000, letos pa znašajo približno 320.000 tolarjev.

GLAGOL-PREHODNOST

1. GLAGOLOM DODAJ SAMOSTALNIK V USTREZNEM SKLONU:

Cenim (njegovo mnenje). Dražim (pes). Držim se (pravila). Gojim (nogomet). Kupim (šolske knjige). Oštevam (otroci). Pričakujem (naša zmaga). Strežem (bolnik). Čudim se (njegovo znanje). Nagajam (pes). Ravnam se po (pravila). Ukvarjam se z (nogomet). Oskrbim se s (šolske knjige). Jezim se na (otroci). Verjamem v (naša zmaga). Skrbim za (bolnik).

2. IZBERI PREHODNE GLAGOLE IN JIH UPORABI V PRIMERNIH POVEDIH:

Brneti, gledati, gnesti, hoditi, izkopati, kopati, lajati, ležati, nasuti, natrgati, obljubiti, odlikovati, odvreči, oživeti, oživiti, počepniti, pohoditi, poklicati, porumeneti, porumeniti, plezati, preplezati, ropotati, saditi, sedeti, spati, skakati, skuhati, umiti, zasesti, zasmejati se, zaupati, žareti, žariti, žuboreti.

3. IZBERI USTREZNI GLAGOL:

S prekupčevanjem ne boš tako (obogatel - obogatil), kot si misliš. Spis bom (obogatel - obogatil) še z nekatrimi podatki. Po dveh tednih sem (ozdravela - ozdravila). (Ozdravil - ozdravel) ga je doktor Kirn. Slikar je želel (potemneti - potemniti) nastajajočo sliko. Ker se je nenadoma (potemnelo - potemnilo), smo prižgali luč. Trava ni še nikjer (ozelenela - ozelenila). Njegovi lasje so začeli (siveti - siviti).

4. UGOTOVI, KATERO JE PRAV:

Kadar (gre - se gre) za človeka, se je treba potruditi. Ne vem, za kaj (se gre - gre) v tej knjigi. Boris (vadi - se vadi) v teku na osemsto metrov. Knjiga (sestoji - se sestoji) iz sedmih delov. Šola (začenja - se začenja) septembra.

OBLIKE

5. POPRAVI VELELNIKE, KJER JE TREBA:

Ko bom preštel do tri, stečite. Molčite! Stopi na stol in poseži na polico. Leži, sultan! Klemen, odveži vezalke, kadar si sezuvaš čevlje. Jožko, opeči meso še na drugi strani. Reči Janezu, naj pride k nam. Ne kliči vraga v hišo. Nikar ne rečite, da niste imeli časa! Nikdar ne peči nenarezanih kostanjev.

6. ODVISNE STAVKE PRETVORI V DELEŽIJSKE ALI DELEŽNIŠKE POLSTAVKE:

Primer: Moj stari oče je padel, ko je branil domovino. - Moj stari oče je padel, braneč domovino.

Ko sem pisal z nalivnim peresom, sem si zamazal prste. Ko sem šel po trgu, sem izgubil denarnico. Zadel sem ob natakario, ki je nosila dva vrčka piva. Ko sem nesel steklenico iz trgovine, sem se spotaknil in vse razbil. Ko je Ivo ležal v senci, je zaspal. Marija se je težko prebijala k naši mizi med pari, ki so plesali tivist. Ko je ladja plula proti jugu, se je približala koprnemu.

7. IZBERI PRAVILNO OBLIKO DELEŽNIKA NA -n/-t:

Ta suknič je precej (ponošen - ponosen). Ta obveznost je zdaj (prenešena - prenesena) na občine. Tepka je že (otrešena - otresena). Pastir je odgnal (pomolženo - pomolzeno) kravo na pašo. Na cesti je ležal (povozen - povožen) jež. Ko sem bil (zapažen - zapazen), sem prišel iz skrivališča. To je (nekvasen - nekvašen) kruh. Moral sem hoditi po (nepregazenem - nepregazenem) snegu.

8. IZBERI BOLJ ZBORNO OBLIKO DELEŽNIKA:

Jure se je vrnil s počitnic z (ogorelim - ogorenim) obrazom. Marko naj zamenja (pregorelo - pregoreno) žarnico. Žal (obledele - obledene) pisave nihče ni mogel prebrati. Mamine roke so bile (otečene - otekle) in (prezeble - prezebljene). Gospodinja je čistila (počrnel - počrnjen) srebrni pribor. Smreka je lepo (raščena - rasla). Repa je (zmrzla - zmrznjena).

REŠITVE

1. GLAGOLOM DODAJ SAMOSTALNIK V USTREZNEM SKLONU:

Cenim njegovo mnenje. Dražim psa. Držim se pravil. Gojim nogomet. Kupim šolske knjige. Oštevam otroke. Pričakujem našo zmago. Strežem bolniku. Čudim se njegovemu znanju. Nagajam psu. Ravnam se po pravilih. Ukvarjam se z nogometom. Oskrbim se s šolskimi knjigami. Jezim se na otroke. Verjamem v našo zmago. Skrbim za bolnika.

2. IZBERI PREHODNE GLAGOLE IN JIH UPORABI V PRIMERNIH POVEDIH:

Gledali smo poučen film. Pek je gnetel testo za potico. Noče in noče izkopati svojega talenta. Jutri bomo kopali temelje za novo hišo. V lončke je najprej nasul zemljo. Kdo bo natrgal vrtnice za mamo? Ravnatelj je odlikoval najprizadevnejšega učenca. Odvrget je obleko in skočil v morje. Ranjenca jim ni uspelo oživiti. Razbesnela množica navijačev je pohodila vse, kar ji je prišlo pod noge. Pokliči duhovnika, pa hitro! Grozdje je jeseni porumenelo. Kdo bo prvi preplezal steno? Kmetje sprva niso hoteli saditi krompirja. Skuhaj kosilo in zalij rože. Preden greš, umij avto. Ni bil prepričan, ali bo lahko zasedel prvo mesto. Kovino morajo dolgo žariti. Poleg hiše je žuborel potok.

3. IZBERI USTREZNI GLAGOL: S prekupečevanjem ne boš tako obogatel, kot si misliš. Spis bom obogatil še z nekaterimi podatki. Po dveh tednih sem ozdravela. Ozdravil ga je doktor Kirn. Slikar je želel potemniti nastajajočo sliko. Ker se je nenadoma potemnilo, smo prižgali luč. Trava ni še nikjer ozelenela. Njegovi lasje so začeli sveti.

4. UGOTOVI, KATERO JE PRAV: Kadar gre za človeka, se je treba potruditi. Ne vem, za kaj gre v tej knjigi. Boris se vadi v teku na osemsto metrov. Knjiga sestoji iz sedmih delov. Šola se začenja septembra.

5. POPRAVI VELELNIKE, KJER JE TREBA: Ko bom preštel do tri, stecite. Molčite! Stopi na stol in poseži na polico. Lezi, sultan! Klemen, odveži vezalke, kadar si sezuvaš čev-

lje. Jožko, opeci meso še na drugi strani. Reči Janezu, naj pride k nam. Ne kliči vraga v hišo. Nikar ne recite, da niste imeli časa! Nikdar ne peci nenarezanih kostanjev.

6. ODVISNE STAVKE PRETVORI V DELEŽIJSKE ALI DELEŽNIŠKE POLSTAVKE: Pisoč z nalivnim persom, sem si zamazal prste. Hodeč po trgu, sem izgubil denarnico. Zadel sem ob natakario, nosečo dva vrčka piva. Noseč steklenico iz trgovine, sem se spotaknil in vse razbil. Ležaje v senci, je Ivo zaspal. Marija se je težko prebijala k naši mizi med pari, plesočimi twist. Plujoč proti jugu, se je ladja približala kopnemu.

7. IZBERI PRAVILNO OBLIKO DELEŽNIKA NA -n/-t: Ta suknjič je precej ponošen. Ta obveznost je zdaj prenesena na občine. Tepka je že otresena. Pastir je odgnal pomolzeno kravo na pašo. Na cesti je ležal povožen jež. Ko sem bil zapažen, sem prišel iz skrivališča. To je nekvašen kruh. Moral sem hoditi po nepregaženem snegu.

8. IZBERI BOLJ ZBORNO OBLIKO DELEŽNIKA: Jure se je vrnil s počitnic z ogorelim obrazom. Marko naj zamenja pregorelo žarnico. Žal obledele pisave nihče ni mogel prebrati. Mamine roke so bile otekle in prezeble. Gospodinja je čistila počrnel srebrni pribor. Smreka je lepo raščena. Repa je zmrznjena.

Milan Kobal

**BERITE
NAŠO LUČ!**

IZRAŽAJMO SE LEPO

NARAVNOST – Navadni pomeni tega prislova so znani: Cesta drži naravnost tja. Ni mogel hoditi naravnost. Povedal bom kar naravnost. V pogovornem jeziku pa lahko z njim poudarjamo trditev: Bilo je naravnost smešno. Igral je naravnost čudovito.

Pravopis iz leta 1962 je to rabo odsvetoval.

NAVZOČ(EN), NAVZOČNOST – Ta dva istopomenska pridevnika – navzoč, navzočen – izražata, da je (ali ni) nekdo nekje osebno zraven: Na seji nisem bil navzoč. Navzočih slikarjev nismo mogli prešteti. Koliko je bilo navzočih otrok?

Rabljeno tudi samostalniško: Kdo izmed navzočih sprejme funkcijo?

Podobno se rabi samostalniška izpeljanka "navzočnost": Moja navzočnost tu ni več potrebna.

Pomensko zelo bližnji izraz je "pričujoč", pomensko enak pa "prisoten".

Neustrezna raba: pridevnik se rabi pravilno za osebe, v publicistiki pa so rabo razširili na vse mogoče, celo na abstraktne pojme. To daje takele neprimerne stavke: Strinjam se, da je danes pri nas navzoče zelo izrazito prizadevanje ...– tak stavek lahko popravimo: ... da je danes pri nas čutiti (ali: pri nas opazno) zelo izrazito prizadevanje.

- Ali vi doma ne kuhate?
- Ne. Z možem se hraniva v restavraciji. Doma mu skuham samo takrat, kadar me razjezi.

- Koliko ste stari?
Obtoženka molči.
- Če ne boste povedali, bom vprašal prisotne, naj vas ocenijo!

Čemu služi denarnica?
Da izgubimo ves denar naenkrat.

- Sem slišal, da podpira tvoja žena tri vogale pri hiši.
- Kaj pa hoče, ko pa jaz podpiram vse štiri v gostilni.

- Mila, ali se je s tujci težko sporazumeti?
- Sploh ne. Jaz razumem vse, razen tistega, kar govorijo.

- Oprostite, ali ste ženska s kratkimi lasmi ali moški z dolgimi lasmi?

Blaž gleda izložbe z visokimi cenami in modruje:
- Ubogi prodajalci, koliko dela bodo spet imeli, ko se bo vse pocenilo!

- Draga, nekaj ti moram priznati: ne zaslužim več kot 30.000 tolarjev. Boš lahko shajala s tem?
- Za silo bom. Toda od česa boš živel ti?

- Čestitam! Pravkar je vaš peti otrok zagledal luč sveta!
- Mislite četrti?
- Ne, četrti je že četrto ure na svetlem.

- Tine, kaj se ti je pripetilo, da si ves obvezan?
- Predvčerajšnjim me je hotel pičiti komar.
- Zakaj si pa obvezan, če te komar ni pičil?
- Seveda me ni mogel pičiti, ko pa ga je Tone še pravočasno mahnil s kolom!

Tonka telefonira prijateljici in jo vabi na klepet:
- Veš, imele se bomo čudovito! Jana bo prispevala narezek, Tina kekse, Marta čaj, Joža pecivo, jaz pa svojega moža, da bo pomival posodo.

Izkušena žena govori mlajši prijateljici:
- Veš, mož ni nikoli tako dober, kot mislimo pred poroko, in nikoli tako slab, kot o njem govorimo po poroki.

Petelin prileti na kuhinjsko mizo in zagleda na mizi svojega prijatelja, pečenega v vinski omaki.
- Ali ti nisem vedno govoril, da alkohol ubija!

- Ali se žena nikoli ne jezi, ko prideš prepozno domov?
- Ne. Z njo vedno stavim, da bom prišel pravočasno in je potem vesela, ko stavo dobi.

- Prosim, kilogram sladkorja!
Prodajalec odpre škatlo z napisom POPER.
- Jaz bi sladkor, ne popra!
- Saj je sladkor.
- Zakaj pa potem piše poper?
- To sem naredil zato, da bi prevaral mravlje!

- Kako pa to, Vojko, da nisi naredil izpita?!
- No ja, naredil ga res nisem, bil pa sem najboljši med tistimi, ki so padli.

- In ti verjameš svojemu možu, da je bil res na lovu, ko pa ni nič prinesel!?
- Saj prav zato mu verjamem!

- Nikar tako ne odpirajte ust, pripomni zobozdravnik pacientu.
- Saj ste rekli, da boste izpulili zob.
- Sem, toda to bom naredil tako, da bom jaz ostal zunaj.

S takšno obleko boste dobili ali moža ali pljučnico!

Rešitev križanke NL 7/2000

OTOKI, POLO, DOGA, NEGB, SLOMŠEK, SR, OAR, MALI, E, PRENAPETEŽ, I, KOREN, TI, HO, NELSON, AVION, KRIM, TEN, MILJA, INDIJA, IAT.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 40 DEM. Vsaka beseda od 50 naprej stane 1 DEM. Trikratna objava oglasa stane 100 DEM, celoletna 300 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu, plačate jih lahko pri vašem duhovniku ali na uredništvu.

02001

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

01005

• Naprodaj je visokopritlična stanovanjska hiša z dvema garažama v Brezicah, pet minut od železniške in avtobusne postaje. Stanovanjska površina znaša 120 m², zemljišče okrog hiše 1300 m². Cena 230.000 DM. Informacije v Nemčiji (0)69/ 707.23.83; v Sloveniji (0)608/ 62.705.

01004B

• Leta 1998 je Mohorjeva družba v Celovcu izdala knjigo z naslovom UŠLI SO SMRTI, v kateri trije mladi domobranci poročajo o svoji rešitvi iz množičnega grobišča v Kočevskem

rogu spomladi leta 1945. Knjiga je bila prava uspešnica. Poročila so pisana tako pretresljivo, da knjige ne moreš odložiti, ko jo primeš v roke.

Knjigo lahko naročite v Celovcu ali pa v Ljubljani:

Mohorjeva družba
Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt
Avstrija

Mohorjeva družba
Poljanska c. 97
SLO Ljubljana
Slovenija

01009

• Očesna ordinacija v Frankfurtu. Očesna zdravnica dr. med. S. Krückeberg ima ordinacijo v Alt Sossenheimu 25, 65936 Frankfurt (nad banko Sparkasse 1822), telefon 069/ 34 15 36. Ordinacija je odprta ob ponedeljkih, torkih in četrtkih od 7.45 do 12.30 ter od 14.15 do 18.00, ob sredah in petkih pa od 7.45 do 13.00.

Spletne strani slovenskih katoliških misij v Evropi

Slovenska katoliška misija na Švedskem:

<http://home.swipnet.se/zvone/>

Slovenska župnija Mannheim, Nemčija:

<http://home.t-online.de/home/skm.ma/>

Slovenska župnija Stuttgart, Nemčija
<http://home.t-online.de/home/skm.st/>

Elektronski naslovi slovenskih izseljenkih duhovnikov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

ANGLIJA, Stanislav Cikaneč, London
cikanech@email.msn.com

BELGIJA - NIZOZEMSKA, Alojzij

Rajk, Eisdén
arajk@skynet.be

FRANCIJA, David Taljat, Nica
taljatda@aol.com

NEMČIJA, Alojzij Zaplotnik,

Oberhausen
azaplotnik@t-online.de

Stanislav Čeplak, Oberhausen
sceplak@t-online.de

Martin Mlakar, Koeln
skm.koeln@t-online.de

Martin Retelj, Frankfurt
skg.ffm@t-online.de

Janez Modic, Mannheim
skm.ma@t-online.de

Janez Šket, Stuttgart
skm.st@t-online.de

Marko Dvořák, Ulm
marko.dvorak@t-online.de

Janez Pucelj, München, München
janez.pucelj@t-online.de

ŠVEDSKA, Zvone Podvinski, Göteborg
zvone.podvinski@mbox301.swipnet.se

UREDNIŠTVO NAŠE LUČI

janez.pucelj@t-online.de
ljubo.bek@siol.net

RAFAELOVA DRUŽBA

rafaelova.druzba@siol.net

Očka, ali boš res prodal moje kotalke?

Samo da odprem te škatle,
boš videl, kako znam kuhati!

ZVEZA SLOVENSKEH IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road,
LONDON SW9 0LS, GB
tel. in faks (*44) 020 - 7735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl, delegat

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 71 31 69 37

mag. Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Anselden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITTAL:

A-9800 SPITTAL / Drau,
Marienkapelle
Villacherstraße

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Kazimir Gaberc

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Vrijthof 14,
B-3630 EISENEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 63 74
GSM (*32) 0476 - 862 160

BOSNA IN HERCEGOVINA

p. dr. Marijan Šef

Hercegovačka 1B
71000 Sarajevo
tel. (*387) 71 657 548
tel./faks (*387) 71 650 795

FRANCIJA

Silvo Česnik, delegat

3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 3 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 3 87 81 47 82,
(Mlin) (*33) 3 87 01 07 01

mag. David Taljat

54, avenue du Ray bât 16 C
F-06100 NICE
tel. (*33) 6 13 24 21 08
tel. in faks (*33) 4 93 98 39 10

HRVAŠKA

HR – 10000 Zagreb. Slovenska skupnost je
oskrbovana iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič
Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 481 - 32 123

JUGOSLAVIJA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
ZR JU – 11000 Beograd,

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik,
Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel./faks (*49) 0208 - 64 708-82

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. (*49) 069 - 63 65 48
faks (*49) 069 - 63 307 632

Janez Modic

Römerstrasse 32
D-68259 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00
faks (*49) 06 21 - 71 52 106

Stanislav Gajšek

Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Staffenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks, (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Pavel Uršič

Am Lehenweg 18,
D-70180 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 64 91 200

Oskrbovano iz Stuttgarta

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 43 43 41,
faks (*49) 07 121 - 47 2 27

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák,

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec

tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 089 - 21 93 79 00
tel. (*49) 0173 - 9876 - 372
fax: (*49) 089 - 219379016
Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVIČA

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 Zürich,
tel. (*41) 01 - 301 44 15,
GSM (*41) 079 - 662 10 11

ISSN 1408-9726

9 771408 972008